

310380

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ జూన్ నెల 19-వ తేది సోమవారము

No. 67.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సంవత్సరము, జ్యేష్ఠ మాస బహుళ నవమి ౯.

సంచిక ౬౭

స్వదేశాభిమానము కనపరుచుటకు మంచి సమయము!

శీఘ్రముగా వాటాలకు దరఖాస్తుచేయుడు!!

నూటికి సంవత్సరమునకు రు 25 లకు తక్కువలేకుండా లాభమువచ్చును!!!

బెజవాడ స్పిన్నింగ్ ఆండ్ వీవింగ్ మిల్స్ లిమిటెడ్

బెజవాడ

(1913 సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారం స్థాపించబడినది).

వాటా 1 కి రు 20 లు.

దరఖాస్తుతో రు 5 లు, అట్లాటుమెంటు అయిన పిదప రు 5 లు.

మిగిలినది 3 నెలలకు తక్కువగాని రెండు వాయిదాలలో చెల్లించవలెను.

డైరక్టర్లు

1. దివాన్ బహద్దూర్ కొమ్మిరెడ్డి సూర్యవారాయణమూర్తి వాయడుగారు. కాకినాడ.
2. శ్రీ రాజా వెంకట్రామయ్య అప్పారావు బహద్దూర్ గారు - జమిందార్. మిర్యాలపేట, నిడమర్రు - యల్వేట్స్ - మాజీవీడు.
3. రావుబహద్దూర్ సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు. బి. ఏ. బి. యల్ విశాఖపట్నం.
4. గూడూరు లక్ష్మణరావు పంతులుగారు. బి. ఏ. బెజవాడ.
5. చుండూరి శీతారామయ్యగారు. బెజవాడ.
6. గోళ్ల వారాయణరావుగారు. బెజవాడ.
7. బాపరాజు వీరయ్యగారు. బెజవాడ.

బ్యాంకర్లు

ఇంపీరియల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, బెజవాడ.

ఇండియన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ మద్రాసు.

కంపెనీ ప్రదేశము:—బెజవాడలోగాని, ఆసమీపములోగాని

మాట వదుకునట్టియు, బట్టలు నేయునట్టియు, యంత్రశాలను స్థాపించుట - దానిని అభివృద్ధిచేయుట.

స్థలనిర్దేశలాభములు:—(1) ఆంధ్రదేశములో 5,00,000

యకరములు ప్రోత్సహించుటకు వున్నది. కాని అనువగు నూలుయంత్రశాల ఒక్కటైనను లేదు. (2) ఇల్లు కట్టడపు సామానులున్ను, కూలి వగైరాలున్ను అతి చవుక (3) అనేక రైలుమార్గములకు బెజవాడ కూడలిస్థానము (4) కృష్ణా, గోదావరి, గుంటూరు, కర్నూలు జిల్లాలలోను, వైజాము రాజ్యములోను ప్రత్తి పండే ప్రదేశములు సమీపము. (5) బొగ్గు దొరికే సింగ్ రేణి ప్రాంతములు 100 మైళ్ల లోపున వుండుటవల్లనే. యితర స్థలములలో మిల్లులకంటె రు 50,000 ల ఖర్చు తగ్గును. (6) వేలకొలది మగ్గములు పనిచేయు చీరాల, పేరాల, మంగళగిరి, పెడన మొదలగు గ్రామమున సమీపములో వుండుట వల్ల సరుకు ఎప్పటి కప్పుడు విడుదలయి పోవును. (7) ఎడ తెగని మంచి నీటివనతి కలదు. (8) మిల్లు మేనేజిమెంటు, సమర్థులున్ను, నమ్మకమును అయినవారి చేతిలో నున్నది. (9) ప్లీడర్లు, వుక్యాంట్లు, వర్తకులు అందరి డబ్బు దాచికొని మంచి లాభము పొందుటకు వీలయిన మార్గము.

ప్రసిద్ధి:—మొట్టమొదట మొదలు పెట్టుటకు డైరక్టర్లు తీర్మానించినయినా రు కృష్ణా కెనాలు రైలుస్టేషనువద్ద విశాలమగు మంచినీటి సులభము సంపాదించబడుచున్నది. అతి శీఘ్రముగా పెట్టుబడిమీద మంచిలాభము వచ్చుటకు తగిన ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. తరుణము పోనికొక వాటాల నిమిత్తము, యీ కంపెనీ పేర్కొన్న వారికి ప్రాప్తమైన దరఖాస్తు ఫారముల నిమిత్తం వ్రాయవలయును.

గూడూరు లక్ష్మణరావు. బి. ఏ. మేనేజింగు ఏజెంటు అండ్ డైరక్టరు,

బెజవాడ స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగ్ మిల్స్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

మలయచందనము

గనేరియా అను గుర్రోగమునకు మతారము

పధ్యము లేదు. పిచికారీతో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల సె గ రో గ ము ను మూడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీల కునుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోవధము, (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

బాప్ నన్ జర్న నుపాకెట్టుడై రెక్టరీ

జర్మనీలో చేతిపనులు చేయువారి విలాసములు స్వీట్ల ర్లండులో గడియారములు తయారుచేయువారి విలాసములు 100 పేజీలుగల పుస్తకముగా ప్రచురించి యున్నాము. వెల రు 1-4-0 లు. ఆర్డరిచ్చునప్పుడు 0-4-0 స్టాంపుతో ఆర్డరు పంపిన మిగత రు 1-0-0 కు వి. పి. చేయబడును.

టి. ఆర్. ఎన్. అందు సన్ను. (132)

పోస్టాల్ గు ఏజెంటు అండు ప్రింటింగులు చేయువారి (ఏ. టి.) ఈగల్లి అమృతకోవిల్, జి. టి. మదరాసు.

WANTED.

Agents for life assurance work in North-ern Circars and Ceeded Districts. Only per-sons capable of guaranteeing business and willing to deposit nominal security need apply to

NARNON BROS. & Co.

Chief Agents,

The East & West Insurance Co., Ltd.,

169

12 Jones Street, MADRAS

స్వదేశీవస్తువులకు ప్రోత్సాహ మొసంగుడు

జాతీయవిద్యాలయ ఇంజనీరింగులు
లిమిటెడ్, బంగ్లోలు

మేలైన బోలుమంగళక్రి (హోల్-గ్రాండు రేజరు), శీతతో తయారుచేయబడినది. మిక్కిలి అందముగా నుండును. నునుపుగాను, పదునుగాను, కొమ్మువైన ఇత్తడిచే అమర్చబడిన పిడివేయబడియున్నది.
మొదటిరకం ధర 1 కి రు. 8-0; రెండవరకం ధర 1 కి రు. 2-8-0.
చేతకత్తులు, చేతితోనే తయారుచేయబడినవి. అందముగా నుండును. బాగుగా కొమ్మువైన ఇత్తడిచే అమర్చబడిన నునుపుపిడి వేయబడియున్నది.

- (1) 3 అంగుళములది ఒక కత్తి గలది 0-12-0
- (2) 4 " " " 1-0-0
- (3) 5 " " " 1-8-0
- (4) 8 " " " రెండుకత్తులుగలది 1-8-0

ఇనుపకమ్ములచే తయారుచేయబడిన మడుపు ఈజిప్షియన్ కూడ ఉన్నది. మిక్కిలి దృఢముగా నున్నది. మొదటిరకం ఆరుపచ్చ కాన్వాసు వేయబడియున్నది. ప్రయాణములందును, మకాములందును మిక్కిలి ఉపయోగకరము. ధర 1 కి రు. 11 లు.
కాత్తు మంచములు మిక్కిలి దృఢముగాను, అందముగా నున్నవి. మొదటిరకం ఆరుపచ్చ కాన్వాస్ వేయబడియున్నది. ఒకసంచుపాడగలదు. ప్రయాణములందును, మకాములందును చాల ఉపయోగముగా నుండును. తల్లి బాజీ ఆర్డరు లను పంపుడు. ధర 1-కి రు. 22-0-0

జాతీయవిద్యాలయ ఇంజనీరింగులు, లిమిటెడ్, (ప్రోప్రై) బంగ్లోలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామీణులయందు, రాజమహేంద్రవరం.

శివపురాణము

జ్ఞానసంహిత ప్రథమసంపుటము.

దేశభక్తులు కొనియాడదగినది. దేశభాషాధారములు మెచ్చుకొనదగినది. శివభక్తులు శిరసావహించదగినది (ప్రాచీన నాగరికతా జ్ఞానమునకు ముఖ్య సాధనమైనది. బాలికా బాలకులకు అనుకూలమైనది. శివభక్తమకు నులభవచనమైచే శోభిల్లుచున్నది ఇది జ్యోతిర్లింగ ప్రాచీనము, పావ్యతీపరిణామము, తమార జననము, తానకానురసంహరము, శివభాషలము, వినాయక చరిత్రము, మొదలగు వనేక పుణ్యకథలచే విరాజిల్లుచున్నది ఇరువది నాలుగువేల శ్లోకములును, అటు గలహితముల యీ శివపురాణము నీవత్సరములో అటుసంపుటములుగ రెండేసి మాసముల కొకటిచొప్పున ఒకటిచుచున్నాము. నెలదినములలో నీ ప్రథమసంపుటము తెలుసుచున్నది. ప్రతిసంపుటమును ఇందు చందాదారులగు వారలకు పోస్టేజిగా రు. 1-0-0 ఇతరులకు పోస్టేజిగా రు. 1-8-0 క్రొత్త చందాదారులగువారు 0-8-0 లు ప్రవేశమును చెల్లింపవలెను.

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి
అధ్యక్షుడు.

300

ఆపూర్వరాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
- 2. తిలకుమహాశయని సంపూర్ణ గోపనానములు } 2 4 0
- 3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
- 4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
- 5. స్వరాజ్యపతాకము " 1 0 0
- 6. సంస్కారణి " 1 0 0
- 7. స్వరాజ్యధ్వజము " 0 12 0
- 8. స్వరాజ్యరథము " 0 8 0
- 9. గాంధీ మహాశయము " 0 8 0
- 10. ఆల్ ప్రభుత్వలనిర్వచనము " 0 10 0
- 11. ఆసియాఖండవిభాగహస్తము 0 8 0
- 12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రమాను) 0 6 0

ఆంధ్రదేశమున ప్రచురింపబడు రాజకీయగ్రంథము లన్నియు. మాత్రమే దొరకును.
(3402) ఉపేంద్రప్రచురణాలయము,
17, వారాణసి మొదటిబిడి, మదరాసు.

నూతన యుద్ధసన్నాహము

యుద్ధమునాపకున్నచో ప్రపంచమునాశనమందును పీష్టు మాజీనుగా నొక భయంకరవ్యాసము గలదు. అందు క్రొత్త ఘోరదారుణ విఘాతక నాశనయంత్రములు తయారుచేయుట తయారగుచున్నటులను దెలుపబడినది. భగవదనుగ్రహమునలన గంధి చేకూరుటచే వానిని కొంతకాలము వరకు ఉపయోగింపకుండవలసిరచ్చెను. ఆవ్యాసమును అడ్మినిస్ట్రేషన్ పెర్సన్ నాటకముగానికి పంపగా, వారు ఉపయోగముగ నొక ముక్క నిలువ వ్రాసిరి.

"ఆగామి యుద్ధము రసాయనకాస్త్రజయద్ధ మగును. అది ఆకాశమునను, జలాంతరమందును జరుగును. యుద్ధనౌకలు నిరుపయోగములగును. జరుగుచున్న దేశము వాయువిమానముల యం దాధీశ్యమును గల్గియుండును." ఈవిషయము, భూప్రదేశము తీరముగల వస్తువునకు వాసయోగ్యము గాకుండజేయబడునను దానినై నాధారపడినటుల గాన్పించుచున్నది. మనుష్యులు కత్తులుగాని, చేపలుగాని కారు. అందుచే ఆగామియుద్ధమునలన కొంతమంది మాత్రము ప్రాణముతో నిలిచియుండును. ఆ మిగిలి యున్నవారలు నిర్జనము చేయబడిన భూభూతులగుదురు. కావున యుద్ధము అసంభవమగునటులజేయుటలేని యావ్యాసరచయితలగు మేడెస్సండుగారు తలంచుచున్నారు.

కాస్త్రవిజ్ఞానము మానవహింసకు తోడ్పడునటుల నభివృద్ధిగాంచిన క్రొత్త ప్రభుత్వములగు యూరోపు, ఆమెరికా లలో మానవ మేధాకేంద్రము నిర్మింపబడిన నూతనవిద్యాగము లేవో చూతము.

గంధీసమయమున ప్యాసిఫిక్ సముద్రములో చదువుకొనుచున్న ఒక ప్రాచీనమునకు 'వేడినూనె వర్షము' కురియునటుల కనిపెట్టెను. ఒక కే. ఘోస్ తోటలో నూనెయొక భగ్గు మనుషు దా భగ్గు మనుషు చి, బా న కి తా డు పెట్టి యుంచబడును. ఆవాసకతాడు భగ్గుమనుషు పదార్థమును తాకి పుడు, ఆభగ్గుమనుషు పదార్థము నూనెను చిండ్గొట్టి మందు నటలజేయును. అపుడు మందునట్టి వేడినూనె స్వేచ్ఛచేరితను దెబ్బ కొలదినిమిడుములలో నాశన మగునటుల జేయును. దీని నుండి రక్షించుకొనుటకు మార్గము భూమిక్రింద దాగుకొనుటయే.

మరియొకటి 125 మైళ్లదూరమునకు గుండు పోవునట్టి ఫిరంగి. అందుగుండ్లు ఒకదానిలో నొకటి అమర్చియుండి ఒకటి వెంటనొకటి వెంటవెంటనే ప్రేలుచుండును. దీనివై ఎంత యొక భిష్టి జేసిలందనునది తెలియనున్న తెలియనంది లంద నునున్న నాశనమగునటుల జేయవచ్చును, క్రొత్తవిషవాయువును ప్రసరింప జేయు గుండ్లుగల ఫిరంగులు 20 కలసి ప్యాసిఫిక్ సముద్రము లందును గాని 24 గంటలలో నిలవకుండ జేయవచ్చును.

ఎల్లక్రికె యెక్స్ ప్లోషివ్ లోకటి భూమిలో దాచియుంచబడి మందు గుండుసామానునంతను భగ్గుమనుషులు జేయును. ఒక క్రొత్త ఫిరంగి మనుష్యుని చేతి పొడుగుండును. దానిలోనుండి పడునైన కొనల గుండొకటి 8 అంగుళముల పొడుగును ఒక అంగుళం కలయును గలది అంగుళం మందముగల ఉక్కుతో దుగుగుండ దూరిపోయి, తాకువరకును, నిశ్చయముగ, పొగ లేకుండవలెను. ఈఫిరంగియే పెద్దదియైచో యెన్నియోమైళ్ల దూరమునకు 5 టన్నులు గ్యాసుగుండును విసగలదు.

టాంకులు అభివృద్ధిచేయబడినవి. ద్రవపదార్థముగ నుండు వాయువును టన్నులకలది లిని యాటాంకు లెన్నియో గలసి విరోధిదేశముల వద్దనున్న గ్రామములు, పట్టణములు పాలము లలోనుండు జీవముగల ప్రజలనున్న నాశనజేయును. మరి కొన్ని టాంకులు, నదులలో నీళ్లలోనికి వెళ్లివైచేచి దగ్ధమును ప్రదేశముల వైచి కాల్చును. మరియొకటి వాయు విమానము ఇది గద్దవలె గాలిలో తిరుగుచు, క్రిందనే వస్తువునైనగాని బాంబు విసరును.

10 వేలటన్నుల మందుగుండు సామాను గలజలాంతరగామి మరియొక రత్నము. యుద్ధము ముగియటకు ముందు జర్మనులకు నావికులలేకుండ విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపుబడుపడవ యొక డెను. దీనిమూలమున ప్రాణనష్టము లేకుండనే సముద్రపురే వైనను ఆక్రమింపవచ్చును. నెల్లెను తంతివార్త ప్రదేశమునుండి, నూటిగా నొకజలాంతరగామిని యుద్ధనౌక వై త్రిప్పవచ్చును. ఎగిరి పోవు యుద్ధనౌక యొకటి గూడ కనిపెట్టబడినది. అది నీటిలో నుండు బాంబులను, మైనులను తప్పించు కొని పోవుటకు గాలిలో నెగిరి పోవుచుండును. చెన్నైచేలో 5 వేల అడుగుల యెత్తునుండి యుద్ధనౌకవై

బాంబులువేయగా 100 కి నూరుదెబ్బలు రగిలెను. అల్పమా యను యుద్ధనౌకవై 2 వేలపానుల బాంబులవేయగా అనాక 80 సెకండులలో మునిగిపోయెను. ఇప్పుడు 4 వేల పానుల బాంబుకటి కనిపెట్టబడినది. అది 50 అడుగుల దూరములోని యుద్ధ నౌకను శిథిలముజేయును. వైన గాలిలో ఒడ్డులగువిషవాయువు గుండ్లు విస్తారప్రదేశములను నాశముజేయును.

ఇప్పుడు క్రొత్త కనిపెట్టబడిన విషవాయువు ఆక్రూ జింబిచో మంటను పీల్చినటులనుండును. ఒకటిరెండు వ్రాతకం బొట్టు మనుష్యునివై బడినచో ఆయన కదలకయుండును. ఈవా యువును విమానములనుండి యెక్కివదలినను ఆప్రదేశము నిర్జన మగును. బ్రిటనులో యెల్లెక్ట్రిక్ ఫిరంగి కనిపెట్టబడినది. అది మెరుపులవెచ్చి ఒక నైక్యునును నిశ్చయముగ చంపివేయును.

నాగరిక దేశములలో ఇట్టి వైకాచకములు సృష్టింపబడు చున్నవి.

బాల్టిమోరులో (ఆమెరికా) విషవాయువును తయారు జేయుటకు 1 కోటిపానుల విషము నిలువజేసి యుంచబడినది. గ్రేట్ బ్రిటనులో రోజునకు 200 టన్నుల విషవాయువు జేయుటకు వీలగు కెమికలు ఫ్యాక్టరీలు గలవు. అట్టివి ఫ్రాన్సు లోను జర్మనీలో నూడ గలవు.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకచక్రము (మండలి) యొక్క నక్షత్రము (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకుడయొక్కజన్మ నామము, ప్రస్తుతపు కయస్సు, మాకు ఉత్తరము వ్రాయునను యుగాని, ఈమూటిలో నెదియో యొకటి మాకు పంపినయె డల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాది లక్ష్యము, భవనంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళిత్ర సాఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దా ఖిలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు. 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం వెదము. ఈవాసినసంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరువరకు, జరుగబోవు ప్రతిసంగర ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశాఫలములు గల పూరా జాతకము, కాస్త్రసమృతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు. 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు. 2 లు, అడ్వాన్సు ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు. 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివ రముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు. 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్తాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగంధ ము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూతభవిష్యద్వర్త మానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కానిలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు. 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్యుతూర్తియై నిర్దముగా నున్నది. 300 శ్లోకాలు. ఇందు లగ్న స్థుటము, గ్రహస్థుటము, భావస్థుటము, వడ్డల ములు, మోడశవర్త, అష్టకవర్త, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి సులభమైనది అత్యద్భుతముగా వ్రాయ బడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సామ్యు వాపసు చేయుచుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరఖాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల తెలుసే వి. పి. గా పంపెదము. దీనివల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ. 2-0-0 లు.

అలస్యమైనచో ప్రతులు దొరకవు.

ఆకెళ్ల వెంకటశాస్త్రి.

(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మీరు ఇలుకదలకనే తెలుగు మార్పుచేయు సర్వులొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రోస్పె క్టుస్సు నిమిత్త మణాల్లిళ్ల పంపించండి!"
(13) ఇక్వాల్ డ్రేమ్ బ్యూరో, కాకినాడ.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిషియు గాని కంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నికనుండి అట్లు తప్పక గావింపవలెనని కోరు చున్నాము. ఆంధ్ర పత్రిక వ్యవస్థాపకుడు.

వాతావరణ సితి

1922-23 సంవత్సరం జూలై నెల 19-వ సోమవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 1-వ రోజున వర్షము	గత 1-వ రోజున వర్షము
విశాఖపట్నం	83.8	74.2	1.50	19.27	...
పూర్ణాపట్నం	87.6	77.1	10.5	18.79	0.74
నల్లూరు పట్నం
దేవరకవిలము	87.2	79.0	0.15	10.80	4.45
సాగర పట్నం	88.4	78.5	0.65	19.72	13.02
గోపాలపురం	89.0	78.1	...	4.00	1.00
కోరాట్ల	88.7	71.8	...	2.27	1.24
విశాఖపట్నం	92.5	82.4	...	0.94	2.82
కాకినాడ	96.5	77.1	0.63	1.82	0.77
మచిలీపట్నం	98.3	75.2	1.50	2.14	0.79
గుంటూరు	102.6	74.1	0.47	1.98	0.10
నెల్లూరు	01.9	81.6	...	1.46	0.60
మృదాన	100.7	79.8	0.03	1.41	0.17
కడపూరు	98.6	79.7	...	0.59	0.01
వాగపట్నం	96.4	76.5	0.10	1.61	0.95
పాంబట్	98.4	79.9	...	0	0.10
బ్రహ్మపురి	94.6	75.0	0.84	2.27	...
కోనారా	85.6	79.0	0.02	5.57	0.34
తిరువేంకటపురం	82.3	78.9	0.02	5.69	8.68
కొచ్చిర	83.1	74.9	0.08	8.95	10.13
కాళికట్ల	80.8	75.1	...	7.57	16.21
మంగళూరు	84.5	74.0	0.86	14.15	11.61
మేకలూరు	75.0	62.0	0.71	7.71	8.78
కార్వూరు	86.9	76.6	1.90	20.54	5.68
కర్నూరు	87.8	75.9	0.90	14.12	...
కొంభాయి	89.3	82.2	0.04	8.27	20.7
హైదరాబాద్	98.8	74.0	0.13	17.3	1.87
రైచూరు	90.0	71.1	0.28	1.69	0.60
అనంతపురం	99.3	76.4	...	1.23	0.14
బళ్లారి	95.8	75.5	...	0.09	1.29
కర్నూరు	97.0	78.6	...	0.61	1.06
కడప	104.2	78.2	0.04	1.14	0.68
హన్మంతపేట	86.4	64.3	0.08	0.23	2.52
రెంగులపాడు	84.1	65.6	0.10	2.46	0.12
కొడవలపాడు	62.9	53.1	0.97	2.69	0.01
ఉదకమండలము	68.6	51.2	0.64	2.84	2.71
కోయంబట్లూరు	88.7	70.5	...	0.26	0.97
చోలూరు	99.8	77.2	0.20	3.93	2.02
నెల్లూరు	91.6	73.0	0.88	4.11	1.39
తిరుమనూరు	101.5	79.1	...	0.60	0.23
కర్నూరు	101.8	80.2	1.88	0.76	0.17
మధుర	95.5	77.8	...	2.77	1.95
తిరువల్లూరు	0	0.51

కర్ణాటకము, నెంట్లలు దక్షిణములందు మబ్బులు స్వల్పము. మిగిలిన ప్రదేశములం దధికము. కర్ణాటకము, నెంట్లలు మైనూరు, తర్లత ప్రాంతములందు అర్ధవర్ష తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములం దధికము. కర్ణాటకము, నెంట్లలు దక్షిణము, బొంబాయి లందు వేడిమియందు మార్పులేవు. దక్కనునందు హెచ్చెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువ.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

గాంధీమహాత్ముని నిర్వంధదినము

నిన్నటి సాయంత్రము నీచి యొద్దకు టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారి అధ్యక్షతన గాంధీ మహాత్ముని నిర్వంధ దినోత్సవము జరపబడినది. జాతీయ స్వచ్ఛంద సేవకులును గాంధీ సేవకాల విద్యార్థులును భిలాభతు వాల టీకులును గీతములు పాడుచు సభకు విచ్చేసిరి. సభాసభమున జాతీయ గీతములను హరిహరశర్మగారు ఉచ్చైస్వరముతో పాడిరి. సభను ప్రారంభించు నప్పటికి మబ్బులు దట్టముగ క్రమిల్చెదవచ్చును గురియుననియు, సభ జరగదనియు భయము తోచెను. కాని కొంచము జల్లుపడినను సభ నిర్విఘ్నముగ ముగిసెను. చెంగల్పట్టు కలెక్టరు గెటేగారును వారి సతీయు పోలీసు వారు కూడ సభలో నుండిరి.

అధ్యక్షులు ప్రారంభమున కొంచము ముచ్చటించి కాంగ్రెసు కార్యదర్శియగు సి. రాజగోపాలాచారిగారిని ముచ్చటింప మనిరి.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు చెన్నపురిలో ఇంకను ఖద్దరు వ్యాప్తిచేయుగా లేనందులకుగచిరి. వివిధరాష్ట్రముల పరిస్థితులను కనుగొనుటకు నిర్ణయింపబడిన సంఘమువారితో చెన్నరాజధానికి ఇంత త్వరలో రావలదని తాము చెప్పితి మనియును ఇక నైనను శ్రద్ధ వహించి ఖద్దరు బట్టలను తప్ప వేరు బట్టలను ధరింప వుండటకు ప్రజలు ప్రతిజ్ఞపూ నవలయునని కోరిరి. విదేశాస్త్రముల ధరించినవారు జాతీయసభలకు రాకుండుట మేలని తెలిపెను. కొలది మందైన కాక సభకు లాభముగాని పలు సంఖ్యాములు కేవలము అశంభవము కొరకు సమావేశమగుట వలన ఇను ముంయు లాభము లేదని తెలిపెను. ఇతర రాష్ట్రములలో జరుగుచున్న అభివృద్ధిని గురించి వారితోపాటు ముందంజవేయుటకు చెన్నరాష్ట్రవాసులు పనిచేయవలయునని హెచ్చరించిరి. ఖద్దరు కాంగ్రెసు కార్యక్రమములలో ప్రధానమైనది. దీనిని నిర్వహించినగాని ఇతర అంశములను, నిర్వహించుటకు వీలుండదు.

పిమ్మట నిన్నటి ప్రార్థన ఆరెమ్మ అయిన స్వదేశీ మిత్రుల సహాయ సంపాదకులును, కాంగ్రెసు ప్రచారకులును ఆగు యం. యస్. నుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని మాట్లాడుమని అధ్యక్షులుకోరగనే కరతాళధ్వనులు చెలరేగెను నుబ్రహ్మణ్యయ్య గారు తాము ఆప్రార్థననే 108-వ కేసు క్రింద ఆరెమ్మ అయితిమనియు, జావీహుక్కింద తమను కదలి వెట్టి రనియు, ఇంకను విచారణ వాయిదా 10 దినములు గలదనియు, ఈలోపు గ తాము మహాత్ముని యాజ్ఞలను అనుసరించుటకును, రానున్న తీరును నిశ్చింతగ నెదుర్కొనుటకును ధైర్యముండుటకుల సభ్యులు తమ వాక్యనింపవలయునని కోరిరి. మహాత్ముడుపదేడించిన నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుచు, కద్దరు వ్యాప్తికి పాటుపడుచు చెన్నపురి తన కీర్తి నిలుపుకొన వలయునని కోరిరి. మహాత్ముని నిర్వంధ దినముగ నేటి పుణ్యదినమున తమను ఆరెమ్మచేయుటచే జన్మసార్థకమైనదని పలికిరి.

వీరికి పిమ్మట యస్. ఆదివారాయణకెట్టిగారు ఉపన్యసించుచు మహాత్ముని ఉపదేశములన దేశములో కలిగిన మార్పును వర్ణించిరి. వెనుకటినికెట్టిని ప్రస్తుతీకరించి విశేష తారతమ్యము గలదు. ముఖ్యముగ భయమొకటి ప్రజలమనములనుండి తొలగిపోయినది.

పూర్వకాలమున పోలీసువారిని చూచినను, మరియే చిన్న యువ్యునిని చూచినను ప్రజలు గడగడ కణకు చుండెడివారు. ఇప్పుడో అట్టివారిని ఉపేక్షభావముతో చూచుచున్నారు. ఈ మార్పునకు మహాత్ముడే కారకుడు. ఖద్దరు నిర్మాణములన దేశమునకు ఎట్టి ఉపకారము గలుగునో, స్వరాజ్యోద్ధికి అది యెంత అవశ్యకమో వారు కొంతదూరము విపులముగ చెప్పిరి.

అధ్యక్షులు పిమ్మట అంగభాషలో ముచ్చటించిరి. లక్ష్మణపురమునందు ఒకవంక కాసనోల్లంఘనము వెంటనే అవలంబింప వలయుననెడివారు చెలరేగిరి. వేరొకవంక నిర్మాణ కార్యక్రమమును ముందుగా పూర్తిచేయవలయునని కోరెడివారు మరికొందరుండిరి. ఉభయపక్షములకును వాగ్వివాదము కలిగెను. తుదకు రెండవ పక్షము వారే గెలుపొందిరి. తమకు తమకా కాసనోల్లంఘనమునందు ఏ మాత్రము సమ్యక్ము లేదని అధ్యక్షులు చెప్పిరి. తమ ప్రయత్నముల గావింపక మరియొకమారు తొందరపడి తీవ్రచర్చ నలంబించుటచే ఎక్కడును అసర్థము వాటిల్లును. దేశము ముందుగా తీరును పొందవలెను.

ఖద్దరునిర్మాణము సామాన్యులకు కార్యము కాదు. గ్రామములలో తిరుగునపుడు అందలి కష్టములు తమకు గోచరించినవి ఏమిటో ప్రజలలోకి నీసుమునాలుగింటి మూడువంతులుమంది ఖద్దరునధరింతురో అనాద్యైవాజ్యముచేయవలెనవచ్చును. దేశ సాధనము అన సరము లేదు. ఖద్దరు పరిపూర్తి అగుచో అవసరముగనేని కాసనాగ్నిక్రమణమును కొనసాగించుట సులభమగును. క్రమశిక్ష నొందక అందఱును జెయుటలోనికి ఉరుకుటచే లాభములేదు. కేవలము ఉద్రేకము కలుగజేసెడి కార్యములు ఫలప్రదములు గావు. కాంతిసమయములందు బుద్ధిపూర్వకముగ ఆలచించెడి కార్యవిధానములవల కార్యోత్సాహము విజయము కలుగగలదు. ప్రస్తుత స్థితిని రాశి భయెడల మియ నక్కరలేదు. దేశమందంతటను కాంతి వ్యాపించుచుండుట మహాత్ముని ఉద్ద్యమమునకు నిజమగు విజయము. చింటరుట్కో ప్రభువు విమిచెప్పినను దానిని మనము పాటించి నక్కరలేదు. సమయము వచ్చునపుడు చెన్నపురిలో సమావేశము కాసనోల్లంఘనమునడిపించెడి వాయువుడు బయలుదేరక మానదు. వారితో నూర్చుచు చేరినను కార్యము నిర్దిష్టమగును. ఎల్లరకు అంగపాటులో నుండు నట్లు ఖద్దరు పాపుక తాము స్థాపించదలచితిమని అధ్యక్షులుచెప్పిరి. అందు దొరకెడివస్త్రములు కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున నెదుర్కొనుటచే కల్లికి అవకాశముండదు. దూదిని దారముగ తీయుట మెరుగు, నేతిముగియునరకు కాంగ్రెసు సభ్యులు పరిశీలించెదరు ఇకవిడిచుద్య స్వశక్తి వస్త్రములు దొరకవలెను. సాకునకు అవకాశముండదు. కాన ఎల్లరును శుద్ధస్వదేశాస్త్రములను మాత్రమే ధరించుచు మహాత్ముని కోర్కెను చెల్లించుటచే అధ్యక్షులు కోరిరి. మహాత్ముడు అటు సంకల్పములు వైచిత్త్యమునకు అసంభవము. ఈలోపునే వారిని విడిపింపగలుగుచును. కాని కాంగ్రెసు నిర్ణయమును జరపవలెననిరాజ్యము వెంటనే రావలయునని కోరుటమూతముదోసము. ఇట్టిపాఠపాటునకు ప్రజలు లోనుకాకాడదు. తమధర్మము బ్రజలు పొనిగ నిర్వహించుచో ఇంగ్లండు లొంగి పోవకమానదు. అప్పుడు మనకు అనుకూలమగు స్వరాజ్యమును స్థాపించుకొనవచ్చును. ఒకరిచెప్పెడి అధినివేశరాజ్యము నిస్సారమునందును. యూరోపియను రాజ్యాంగములు ప్రజలకు గృహదేశకు కారణములగుచున్నది. భావి హైందవ రాజ్యములోకేవలమునకు తోడ్పడవలెను.

అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకులకును నందనములతో సభ ముగిసెను. వాలంటీరులు జాతీయగీతములను పాడుచు తమ నిలిరములకు జనిరి.

చెన్నపురి దేశీయసమాజము
నిన్నటి ఉదయము లింగిశెట్టి పీఠియందలి చెన్నపురి దేశీయ సమాజమునందు గాంధీమహాత్ముని నిర్వంధదినము జరపబడినది. శ్రీమంత్ యం. కె. అచార్యులుగారు, అద్దేపల్లి కుమారస్వామి శెట్టిగారు, గోనుగుట్ల నుబ్రహ్మణ్యం శెట్టిగారు, తదురుమాడి శేషగిరిరావుగారు, ఎ. శ్రీరాములు నాయుడుగారు మున్నగువారు వచ్చియుండిరి. కొంతకాలము జాతీయ గీతములతోను, భజన ప్రార్థనలతోను, గాంధీమహాత్ము ప్రభుతి నాయకులకు జయజయ ధ్వనులతోను గడపిరి. పిమ్మట వారందరు నగర సంకీర్తనము చేయుటకును, స్వరాజ్యనిధికి ద్రవ్యమును ప్రోగుచేయుటకును బయలుదేరిరి.

మహాత్ముగాంధీ చేసేతపాఠశాల
తెలు శెట్టిపీఠి నెం 1 రు గృహముందలి మహాత్ముగాంధీచే సేతపాఠశాలాధికారులు నిన్నటి దినము నగరమందంతట తిరిగి తమ పాఠశాలకు విరాళములను ప్రోగుచేసిరి.

అల్లయన్న బ్యాంకి ఫోర్టరీ చెక్కునేరము
లాహోరు, జూలై 17:-ఎల్. ఎస్. డి. కోస్తా అను వాతడు అల్లయన్న బ్యాంకిలో రెండు ఫోర్టరీ చెక్కులనుమార్చినందులకు 5 సంవత్సరములు కఠినశిక్షకు పాత్రుడయ్యెను. అతను అపిలుజేసెను. కొండు అప్పీల్లను విచారింపి ఒకేతీర్పును న్యాయమూర్తి తెప్పెను. మొదటి చెక్కు మొత్తము రూ 400-6-0 గ్రొడ్డేగారి పేర మార్చెను. గ్రొడ్డేగారు చెక్కును మార్చలేదనెను బ్యాంకు అక్కపుంబెంటు మున్నగువారు మద్దయి చెక్కును మార్చెనని సాక్ష్యమునిచ్చిరి. చెక్కు దిస్తూరి మద్దయిచేయని దిస్తూరి కఠిన్వాదీకారి తెలియజేసెను. రెండవచెక్కు బ్రాబ్జిక్ నాన్ హోటల్ వ్యవస్థాపకు నకు నకు రాయమ మార్చుటకు నింపింట్లుల బంపెను. చెక్కును అందిచ్చిన బంట్లో తుగూడ ముద్దయి తనకాచెక్కు నిచ్చెనని సాక్ష్యము నిచ్చెను. ఉత్తరసాక్ష్యము లేదు. అందు అప్పీల్లను కొట్టివేయబడినది. ముద్దయి నేరస్తుడని నాయమూర్తి ప్రకాశించెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ జూన్ నెల 19-వ తేది

సోమవారము

సముద్రవ్యాపారము

1921-22 సంవత్సరపు మద్రాసు సముద్ర వ్యాపారపు నివేదికయందలి విదేశవత్త్రవ్యాపారము గూర్చిన వివరములను గత శుక్రవారపు పత్రికలో వివరించియుంటిమి. విదేశవత్త్రపు దిగుమతులు తగ్గిపోయెను. ఇందుకు సూచించబడిన కారణములలో రాలపు ప్రేరేపణ యొకటి. ప్రభుత్వనివేదికలందు రాలపు ప్రభావమును గుర్తించుటబట్టి, దాని యుపయోగమును ప్రాముఖ్యమును గ్రహించవచ్చును. చెన్నరాజధానివాసు లింతటితో సంతృప్తి జెందినచాలదు. విదేశవత్త్రధారణము ఇంకను వ్యాపించియున్నది. కద్దరు నిర్మాణమునందు చాల లోపము గనుపించుచున్నది. దేశమింకను నెక్కుడు కార్యోత్సాహమును కనుబటుపనలిన యావశ్యత కలదు. కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తి జేసిన గాని, స్వరాజ్యసిద్ధియు, స్వీయసామర్థ్యవిజ్ఞానమును సులభసాధ్యములు గాజాలవు. రాజకీయవ్యవహారములు, వత్త్రముల దిగుమతులు తగ్గుటకు కారణమయ్యెనని నివేదిక యంగీకరించుచున్నను, నూలు దిగుమతులు హెచ్చయ్యెనని దెలుపుచున్నది. విదేశపు నూలుతో బట్టు ఇక్కడ తయారయినను, అవి త్యాజ్యములే యగును. దేశపునూలుతో వడికిన బట్టలనే ధరించుటకు, ప్రజలు దీక్షబూనినగాని, స్వదేశవ్రతము సఫలము గాంచనేరదు. నూలు విషయమున నయినను ముప్పదియవసంబరు, అంతకు తక్కువ సంబరు వడుకునూలుతో పోటీకి, లాంకు మైరు తాళజాలకబోయెనని, నివేదిక మంగీకరించుచున్నటుల ఇదివరకు దెలిపియుంటిమి. 30 సంబరు నకు పైబడిన నూలు వ్యాపారమునందు మాత్రము లాంకుమైరు బాగుపడెను. నూలు ఖరీదును పొండు రు 3-7-0 ల నుండి రు 2-13-0 లకు తగ్గించుటచే గూడ, లాంకుమైరు వ్యాపారమునకు ప్రోత్సాహము గలిగియుండును. ముప్పదియవసంబరు అంతకు తక్కువ సంబరు నూలుతో తయారయిన ముతుక వత్త్రములు ధరించి, నాజుకుబట్టల నాశింపకుండిన గాని, కద్దరు ఉద్యమము పూర్ణ విజయము గాంచదు. దేశము స్వాతంత్ర్యవిహీనమై యున్న సందర్భమున, నాజుకుబట్టల ధరించి, పరాధీనతను పెంపొందించుట ద్రోహమగును. వనవాససమయయిన సీతారాములు సయితము నారవత్త్రములను ధరించి కాలము గడపిరి. అట్టి నియమమునే భారతీయు లీ సమయమున యవలంబించి, విదేశవత్త్రనిరాకరణమును, స్వదేశవత్త్రస్వీకారమును కొనసాగించి, మాతృవిమోచనమునకు తోడ్పడి ధన్యులయ్యెదరు గాక యని కోరెదము.

నివేదికయందలి ఇతరవిషయములను నేడించుక పరిశీలించెదము. 1921-22 సంవత్సరమునందు ఎగుమతులుగాని దిగుమతులుగాని హెచ్చుగలేవు. మారకపుమాపులు, యూరపుఖండపుదుస్సితియు, హైందవవాణిజ్యపరిస్థితులను ప్రేరేపించెను. నివేదికవత్సరాంతమున, చెన్నరాష్ట్రపు దిగుమతుల కన్న ఎగుమతులు 3 కోట్లు అధికమయ్యెను. అఖిల భారతవత్సరపు అంకెలు మాత్రము ఈ విషయమున అనుకూలముగ లేవు. ఏలనన, ఎగుమతులకన్న

దిగుమతులే 23 కోట్లు ఎక్కుడుగ కనుపించుచున్నవి. కాని, ఇంతకుపూర్వపు వత్సరమునందు ఎగుమతులకన్న దిగుమతులు 79 కోట్లు హెచ్చుగనుండుటచే, పై అంకెలు కొంత వడి యభివృద్ధి నే జూపుచున్నవి. మద్రాసు సముద్రవ్యాపారపు విలువ దాదాపు 74 కోట్లుండెను. ఇది వెనుకటి వత్సరమున కన్న కొంచెము హెచ్చుగనున్నది. దిగుమతులు గత వత్సరమున కన్న 100 కి 16 వంతున తగ్గెను. ఇందుకు బట్టలు, లోహములు, మొదలగు నవి తక్కువగ నేతెంచుటయే కారణము. ఎగుమతులు 100-కి 10 వంతున హెచ్చెను. విదేశపు దిగుమతులు 229 లక్షలనుండి 201 లక్షలకు దగ్గిపోయెను. సారాయిల దిగుమతి, గ్యాలనుసంఖ్యయందు 100 కి 17 వంతునను, విలువయందు 20 వంతునను తగ్గిపోయెను. సారాయములలో 100 కి 75 వంతుకు బైగ ఇంగ్లండు నుండియే నచ్చుచున్నవి. విస్కీ దిగుమతులు 100 కి 14 వంతునను, బ్రాండ్ దిగుమతి 100 కి 43 వంతునను తగ్గెను. డ్యూటీ హెచ్చుటయు, కొద్దిమార్కపు రేటుండుటయే, వీని తగ్గుదలకు కారణమని నివేదిక దెలిపినను, మద్యపాన నిషేధోద్యమము గూడ తగ్గుదలకు తోడ్పడెనని అంగీకరింపక తప్పదయ్యె. మద్యపాననిషేధము దేశమంతటను వ్యాపించి, త్రాగుడు దురభ్యాసము సంతమొందించుటకు, గాఢమగుకృషిజరుగుట యావశ్యకమని వేరుగ దెలుప నక్కరలేదు. కొలంబో ఆరక్ దిగుమతులు 27832 గ్యాలనులనుండి 25072 లకు తగ్గెను. జిన్న, రమ్, మొదలగువానిదిగుమతులు 24816 గ్యాలనులనుండి 22820 గ్యాలనులకు తగ్గిపోయెను. ద్రాక్షసారాయముల దిగుమతులు 100 కి 31 వంతున దగ్గెను.

బిస్కెట్టులు, ఛాకొలేటులు, కోకో, పేటెంటు ఆహారములు మొదలగు పదార్థముల దిగుమతులు 100 కి 34 వంతున దగ్గెను. మసాలాద్రవ్యముల దిగుమతులు 58 లక్షలనుండి 53 లక్షలకు తగ్గెను. విదేశపు పంచదారదిగుమతులు టన్నులందు 100 కి 73 వంతున హెచ్చెను. ధరయందు 100-కి 40 వంతున తగ్గెను. పొగాకు దిగుమతులు ధరయందును, మొత్తమునందును వృద్ధియగుట చిత్రము. కాని సిగరెట్టులుమాత్రము 500267 పౌండ్లనుండి 186750 పౌండ్లకుదగ్గుట, కొంతవడి తృప్తికరముగ నున్నది. కాని, సిగరెట్లను కాల్చేసి దురభ్యాసమునుగూడ దేశమునుండి పారద్రోలుటకు తీవ్రప్రయత్నములు జరుగవలెను. "సిగరెట్లపై డ్యూటీని హెచ్చించుటవలన, దక్షిణహిందూదేశమున దీనిని తయారుజేయుట కెక్కుడు ప్రోత్సాహము గలిగెను. విదేశపు సిగరెట్ల స్థానమును, పయినుండివచ్చిన ఆకుతో ఇక్కడనే తయారయిన సిగరెట్లు చాలభాగము ఆక్రమించెనని నివేదిక దెలుపుచున్నది. విదేశపు పొగాకుతో సిగరెట్ల నిక్కడ తయారుజేయుట సయితము ఆసర్థదాయకము. మద్యపానదురభ్యాసమువలనే, పొగద్రావెడి దురభ్యాసము సయితము తొలగినగాని, ఆననసరవ్యయమును, అనారోగ్యమును రూపుమాపుచు. ముడిపదార్థముల దిగుమతులు 156 లక్షలనుండి 185 లక్షలకు హెచ్చెను. ఇందుక్రింద, బొగ్గు, నంట చెరుకు, నూనెలు, దూది, పట్టు, కలప మొదలగునవి చేరుచున్నవి దిగుమతియగు నూనెలలో 100కి 70 వంతున కిరోసినాయిలుఅగుచున్నది. ఇదియంతయు గ్రేటుబిటచునుండియే వచ్చినది. స్ట్రెటుస్టెటిల్ మెంటులనుండి దిగుమతులులేవు. రుష్యానుండి సప్లయలు మూసివేయబడెను. విదేశపుకిరోసినాయిల్ సప్లయ దగ్గిరను, బర్మాఆయిల్ విశేషముగ నేతెంచెను.

విదేశపు పెట్రోలు దిగుమతులు అసలే లేవు. సప్లయింతయు బర్మానుండియే వచ్చెను. చెన్నపురియందును, రాజధాని యితరప్రదేశములందు మోటారుబస్సు సర్వీసు విశేషమగుటచే, పెట్రోలు విశేషముగ ఖర్చుపడినటుల, నివేదిక దెలుపుచున్నది.

తయారయినవస్తువుల దిగుమతులు 2034 లక్షలనుండి 1665 లక్షలకు దగ్గెను. గుట్టపుబండ్ల దిగుమతులు హెచ్చెనుగాని, మోటారుబండ్ల దిగుమతులు దగ్గెను. మందులు, కెమికల్సు, డ్రగ్గుల దిగుమతులును తగ్గెను. రంగుల దిగుమతులు 26 లక్షలనుండి 29 లక్షలకు హెచ్చెను. జర్మనీ తన రంగులవ్యాపారమును మరల నిలువబెట్టుకొనెను. అజర్బైజన్, అనిలీను రంగులు రెంటియందును, జర్మనీ మొదటిస్థానము ఆక్రమించుచున్నది. బ్రిటను రెండవస్థానమును, హాలెండు మూడవస్థానమును, బెల్జియము నాల్గవస్థానమును, స్వీటుజరులెండు అయిదవస్థానమును, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు ఆఱవస్థానమును ఆక్రమించుచున్నవి. 1920-21 సంవత్సరమునందు, అజర్బైజన్ రంగులలో హాలెండు మొదటిస్థానమును, ఇంగ్లండు రెండవస్థానమును, అనిలీనురంగులందు ఇంగ్లండు మొదటిస్థానమును ఆక్రమించుచుండెను. రూటరు తొలి స్థానమును, బ్రిటీషురంగుల కార్పరేషనుకు, 1921 సంవత్సరము కి 1 వ ఆక్టోబరుతో అంతమయ్యెడి వారమునందు పదిలక్షల సవరనుల నష్టము గలిగెనని, గనుపించును. జర్మను రంగుల దయారుజేసెడి వారిలో, వారి రహస్యములను తమకు దెలుపవలయునని బ్రిటీషు కార్పరేషను వారు కోరుచున్నటులను, ఇందుకు ప్రతిఫలమును జర్మను లీయవలసిన నష్టపరిహారములో చెల్లు బెట్టుకొనుటకు బ్రిటీషువారు సమ్మతించునటులను, రూటరు దెలిపెను. జర్మనులు తమ రహస్యములను బయల్పరుచుట కంగీకరింతురో లేదో తెలియదు. ధనాశవలన, వారు వెల్లడిచేసినను, చేయవచ్చును. అటుల జరుగుచో, బ్రిటీషు రంగులవ్యాపారము మరల తలయెత్తుటకు వీలుగలుగును. గ్లాసు వస్తువులు, మృణ్మయపాత్రల దిగుమతులు తగ్గెను.

యంత్రముల దిగుమతులు మాత్రము 100-కి 25 వంతున హెచ్చెను. మధురలోని బట్టల ఫ్యాక్టరీని పెంచుటవలనను, హైదరాబాదు నందును, మైసూరునందును క్రొత్తగ స్పిన్నింగు వీవింగుమిల్లులను పెట్టుటవలనను, మైసూరులో క్రొత్తప్రాజెక్టులను నెలకొల్పుటచేతను, యంత్రముల దిగుమతులు అతిశయము జూపెను. ఇనుము, ఉక్కు దిగుమతులు వెనుకటికన్న దగ్గెను. బెల్జియము యంత్రపుదిగుమతులు బ్రిటీషు దిగుమతులకన్న మొత్తమునందు హెచ్చినను, విలువయందు తగ్గెను. ఇనుము, ఉక్కుగాక, ఇతరలోహముల దిగుమతులు 100-కి 44 వంతున తగ్గెను. కాగితములు, స్టీవనరీ దిగుమతులు 106 లక్షలనుండి 23 లక్షలకు దగ్గెను. రైల్వేపరికరములు, రైలుబండ్ల దిగుమతులు 173 లక్షలనుండి 314 లక్షలకు హెచ్చెను. ఇంగ్లండులో ఇంజనులకు, ఇచ్చిన ఆర్డర్లన్నియు సంవత్సర మధ్యమునందు చెల్లించబడెను. వూలుబట్టల దిగుమతులు 10 లక్షలనుండి 3 లక్షలకు తగ్గెను. ఎగుమతుల విలువ 239,17,540 రూపాయలు హెచ్చెను. ఆహారము, పానీయము పొగాకు క్రింద ఎగుమతుల విలువ 557 లక్షలనుండి 600 లక్షలకు హెచ్చెను. మసాలాద్రవ్యముల ఎగుమతులు చాల హెచ్చెను. కాని పంచదార ఎగుమతులు తగ్గెను. తేయాకు ఎగుమతులు తగ్గుదల జూపెను. ముడి వస్తువుల ఎగుమతి 100-కి 24 వంతున హెచ్చెను. వేరు శెనగల ఎగుమతి మూడు రెట్లు పెరిగెను.

ఎగుమతియైన దూది మొత్తము వెనుకటికన్న హెచ్చెను. విలువమాత్రము నూటికి 17 వంతున తగ్గెను. జపానుతోటి వర్తకము వెనుకటివత్సరము తగ్గినను, నివేదికవత్సరమున హెచ్చెను. భీనాకు బోయెడి ఎగుమతులు హెచ్చెను. కాని యూరపుకు పంపిన ఎగుమతులు చాల తగ్గుదలజూపెను. దూది ఎగుమతిని తగ్గించిరి. ఈదేశమునపండినవరకును ఈ దేశమునందేసాధ్యమగునంతవరకు వినియోగించుట ప్రజల ప్రధానధర్మమని వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు.

తయారయినవస్తువుల ఎగుమతుల విలువ 753 లక్షలనుండి 755 లక్షలకు హెచ్చెను. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యముతోటి వర్తకము 100 కి 12 వంతున తగ్గెను. ఇంగ్లండుతో హెచ్చువ్యాపారము గలదు. వెనుకటివత్సరమున మొత్తపు వ్యాపారమునందు ఇంగ్లండుతోజరిగిన వ్యాపారము 100కి 44వంతున గలదు. 1920-21 సంవత్సరమునందు ఇది 100-కి 52 వంతున నుండెను. ఇంగ్లండుగాక యూరపు నందలి ఇతరదేశములతో వర్తకము 100 కి 36 వంతున బెరిగెను. ఆసియాదేశమునందలి బ్రిటీషు రేవులు గానివానితో జరిగినవర్తకము 100-కి 1వంతున సభివృద్ధిజూపెను. అమెరికాతో జరిగెడివర్తకము తగ్గెను. కొస్తావ్యాపారము 100-కి 10వంతున బెరిగెను. బర్మా, బొంబాయి, బెంగాలుతో వర్తకము వృద్ధియయ్యెను. రేవులలో కెల్లవాణిజ్యమునందు చెన్నపురి ప్రథమస్థానమును, కొచ్చిను రెండవస్థానమును తుత్తుకుడి, మూడవస్థానమును, కల్కికోట నాల్గవ స్థానమును ఆక్రమించుచున్నవి. కాకినాడ ఎనిమిదవ స్థానమును, విశాఖపట్టణము పదునాల్గవ స్థానమును, భీమునిపట్టణము పదునెనిమిదవ స్థానమును ఆక్రమించుచున్నవి. కాకినాడలో సముద్రవాణిజ్యము 116 లక్షలనుండి 170 లక్షలవరకు అనగ 100 కి 46 వంతున హెచ్చెను. విశాఖపట్టణపు విదేశవర్తకము 19 లక్షలు తగ్గెను. భీమునిపట్టణపు వర్తకము మాత్రము 19 లక్షలు హెచ్చెను.

వృద్ధి ప్రయత్నములు

యంగు ఇండియా, నవజీవను పత్రికలు మరల వెలువడుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముని తృతీయపుత్రుడగు రామదాసుగారు, నవజీవను పత్రికకు ప్రింటరుగను పల్లివరుగను సంపాదకులుగను బాధ్యత వహించిరి. రెండుమార్లు ఈ మొక్కను త్రుంచి వేయటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించినదియు, కాని అయ్యది పెరిగి ఫలవంతమగు ననియు, రామదాసుగారు నిన్నటిదినము వ్రాసిరి. యంగుఇండియా పత్రికకును, నవజీవను వ్రెస్టునకును సంబంధించిన నలుపురను ఒక్కమారు కొనిపోయి నందులకు గాంధీమహాత్ముని సతి చింతించుచున్నది. వారు తమపుత్రులవంటివారనియు, తామందరము కలసి జయిలుకు బోయిన తన కింతటి చింత యుండెడిది గాదనియు, ఈమె తెలుపుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధదినముగు నిన్నటిపత్రికపురోజన స్త్రీలకు సంబంధించిన ప్రత్యేక నవజీవనుసంచిక ప్రచురింపబడెను. దీనియందు స్త్రీలచేతులు కద్దరును ధరించి, రాటమును ద్రిప్పవలసిన యావశ్యకతనుగూర్చి వ్రాయుచు, గాంధీమహాత్ముని విడిపించుట కివియే సాధనము లని సూచించిరి. యంగు ఇండియా, నవజీవను పత్రికలు, చిరకాలము వర్ధిల్లు ననియు, ఎప్పటివలె ప్రచురింపబడుచు, మహాత్ముని యుద్దయమును వ్యాపింపజేయు ననియు, విశ్వసించెదము. ఒకవేళ ఇప్పటివారలను గూడ నిర్బంధించి, పత్రికల ప్రకటనమునకు అడ్డు గలిగించినను, యంగు ఇండియా నవజీవను పత్రికలు ఎందుకొరకు ప్రకటింపబడుచున్నవో, ఆసిద్ధాంతములు దేశమునందెల్లడలను

నాటుకొను ననుటకు సందియము లేదు. ఇదివరకే అహింసాసిద్ధాంతమునకు ప్రబలవిజయము గలిగినది. మహాత్ముడు, వేనకు వేలు దేశభక్తులును నిర్బంధింపబడినను, దేశము డ్రిడేశమునకు లోనుగాక ప్రశాంతముగనుండుట అద్భుతవిషయమనుటకు సందియములేదు. ప్రస్తుత ప్రశాంత వాతావరణమునకు కారణము దెలియక, అధికారులును, వారి యభిమానులును కలవరపడుచున్నారు. మహాత్ముని యువదేశముల కిది ఫలితమని చెలుపుటకు మన స్సృష్టక, నిర్బంధ విధానమువలన ఇట్టి ఫలితము చేకూరెనని తెలుప సాహసించుచున్నారు. వికటరు టనుగారు కామన్సునభలో నిలులనే బలికిరి. కాని నిజమెద్దియో, ప్రాజ్ఞులు గ్రహింపగలరు. నిర్బంధ విధానము, జాతీయోద్యమ వ్యాప్తికి భంగము కలుగకుండ కాపాడుచున్నది. సహాయనిరాకరణోద్యమమును నిర్మూలించు నుద్దేశము నెఱవేరుటకు, అధికారుల కీ పద్ధతి ఏ మాత్రము లోడ్వడదనుట నిశ్చయము. ఇందుకొరకు వారు సలిపెడి ప్రయత్నములు వ్యర్థములని, నానాటికి విదితమగుచున్నది.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, జేసిన త్యాగమును, దేశముకొరకు వారనుభవించిన బాధలును, వారికీర్తిని మరింత విస్తరింపజేసినవి. అగ్ని తప్తమయిన సువర్ణమువలె, వారిగుణాతిశయ మిపుడు బ్రకాశించుచున్నది. నిన్నటిదినము కాంగ్రెసు డిపోయందు, నెహ్రూగారు స్వయముగ కద్దరు నమ్ముచున్నటుల, అస్సాసియేటుడువెస్టు వార్త చెలుపుచున్నది. ఇంతకన్నను, విశేషమేముండును? నెహ్రూవంటి దేశభక్తులు కద్దరువ్యాప్తి కొరకు జేసెడిప్రయత్నములు సఫలము గాంచకుండునా?

13 వ ఆగస్టు

ఆగస్టు 13 వ తేదిన, దేశబాంధవ చిత్రరంజన దాసుగారు కారాగృహమునుండి విడుదలయగుదురు. 15 వ తేదిన, కలకత్తాలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభజరుగును. దాసుగారికి అన్ని రాష్ట్రముల పక్షమున గౌరవించుటకు ఆనాడు అనుకూలావకాశము గలుగును. దాసుగారి పునరాగమనము, వంగదేశమునందును, తదితర రాష్ట్రములందును, నూతనకార్యోత్సాహమును త్యాగశక్తిని పురిగొల్పుగాక!

బెంగాల్ జనాభా లెక్కలు

ఇంకను తయారగుచున్నవి. పూర్వము పొరుగుదూరుండి బెంగాలులో నున్న ప్రజలసంఖ్య 1889000 (1911) ఈ 1921 సంవత్సరమున 1929640. మండిలరు బెంగాలులో పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఏర్పడక నుండుటచే కూలీలు స్వస్థలములలో చాల కుండుటంజేసిపై దేశములనుండి రప్పించుటచే ఇతరసంఖ్య హెచ్చిగది. పీరురెండుపనుల నిమిత్తము రప్పించబడిరి. మోటు పనులకున్న, సీచర్చి అనగా మంచి సాంప్రదాయములొబ్బినవారు చేయరానిపనిని జేయుటకును పీరు వచ్చిరి.

బెంగాలు హైకోర్టు అప్యకేటు గిబ్బన్సుగారి ఉద్యోగము 5 సంవత్సరముల గడువు ముగియుటచే ఆయన ఆగస్టులో ఇంగ్లాండున కేగెదరు. ఈ ఉద్యోగమును స్వీకరించుటలో ఆంగ్లేయులయందు ఈయనే కడపటివాడు ఇకముం దీపదని భారతీయుల కీయబడును.

కలకత్తా పడవల సమ్మెకట్టు

కలకత్తా జూన్ 18:-సముద్రముమీద పడవలను నడుపు మన ఘోషలను నైవిడోరు కూలీలను సమ్మెకట్టుటచే కలకత్తాలో ఓడలపని స్తంభించినది. ఇంకను తగ్గలేదు. సమ్మె అంత్యమగు సూచనలు కాన్పించవు. దినదినము కడ్డంపురూ నౌకాళయముల యందు పడవలచే నలమంతయు క్రిక్కిరిసి యుండెను. జపాను, చీనాప్రజలు పడవమీద అవిసి గింజలును, మ్యేంఁగీసు (ఒర్)ను నింపిరి. ఈ పడవమాత్రము శేడు రేవున వదలి పయనమాయెను.

స్థానికవార్తలు

ఒక క్రొత్త మార్కెటు:-ఉదకమండలము నుండి స్థానికస్వపరిపాలనకాఖా మంత్రియగు రాజా పి. రామరావు నింగారు ఆహ్వానించుటచే కార్వరేషను కమిషనరు ఖాన్ జహదరు మహమ్మదు బఖారుల్లా సాహెబుగారు ఉదకమండలము వెళ్లిరి. చెన్నపురియందు ఆందరకు ఉపయోగకరమగు విధమున ఒక మార్కెటు నిర్మించు విషయము గురించియు, చెన్నపురికి జేరియున్న నుంగుబాకం, కొడంబాకం, తేనాం పేట మున్నగు పేటలను అభివృద్ధి చేయుటగుంచి మంత్రిగారు కమిషనరుగారి అభిప్రాయములను దెలిసికొనెదరు. నగరము నందు చక్కనినీటి గట్లయి కలుగ చేయుటకును, కార్వరేషనుకు సంబంధించిన ఆర్థికవిషయములు, మున్నగు వాటిని గురించి కూడ పీరు ఇరువురు కలసి అలోచింపెదరు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

ఒక బిల్లు

విద్యాశాఖ మంత్రియగు గొప్పాలో చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమును సంస్కరించుటకై ఒక బిల్లును తయారుచేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. బిల్లువివరములనుగురించి విశ్వవిద్యాలయపు ప్రతినిధియగు రావలింగా రెడ్డిగారితోను పల్లిట ఇన్నుట్రక్స్ నుడైక్టరుగారితోను మంత్రిగారు కలసి ఉదకమండలము నందు ఆలోచించుచున్నారు. ఈ విషయమై విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్ అగు డ్యూనుబరిగారి అభిప్రాయములనుకూడ మంత్రిగారు తెలిసికొనెదరు. అన్ని పక్షములవారి అభిప్రాయములు తెలిసికొని, విశ్వవిద్యాలయపు విషయములందు గొప్ప అనుభవము గల అడ్వకేటు జనరలుగారి గలచాలనపొంది, మంత్రిగారు బిల్లును శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుదురని తెలియుచున్నది.

రాజద్రోహపు కీర్తనలు

కొన్ని అరెస్టులు

కొన్ని దినముల క్రింద తిరువళ్ళిక్కేజిలో కొన్ని గృహములయందు పోలీసువారు సోదావేసి, ప్రభుత్వమువారిచే నెర్రంపబడిన స్వరాజ్యగీతములు, అను పుస్తకపుత్రములు కొన్నిటిని వశపరచుకొనిరి ఇటీవల యీ పత్రిక యందు ప్రకటింపబడెను. కడచిన శుక్రవారమునాడు ప్రధాన రాజధాని మాజిస్ట్రేటు అగు యల్. ఎ. కామయేడుగారు, జి. సత్యనారాయణ, సి. యం. నరేశమొదలి, ఆచంట సత్యనారాయణగార్లను అరెస్టుచేయుటకు వారంటులను ఇష్యూచేసిరిని తెలియుచున్నది. జి. సత్యనారాయణగారు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు పట్టభద్రుడు. స్వరాజ్య గీతముల గ్రంథకర్త లింగకెట్టివీధి 41 వ నెంబరు గృహమునందున్న శివకామి విలాసముద్రాక్షరశాల యజమానుడు, సి. యం. నరేశమొదలిగారు. ఈ పుస్తకము వీరి ముద్రాక్షరశాలయందు అచ్చుచేయబడిన దని వీరివై ఛార్జి లేబడినది. ఈ పుస్తకము ప్రచురించినందులకు ఆచంట సత్యనారాయణగారివై ఛార్జి లేబడినది.

గృహప్రవేశ మహోత్సవము

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడ తాలూకా పెనరమిల్లి అగ్రహారీకులు బ్రహ్మశ్రీ శివరెంక శివబ్రహ్మను ఆయ్యవార్లంగారు గతించిన శుక్రవారమునాడు నూతన గృహప్రవేశమును జేసిరి. ఆనందగృహమునందు వారి రయితులు చదివించిన కట్టుముల తాలూకు సామునుండి వారు రూ 100 లను తిలకు స్వరాజ్య సిద్ధిని రూ 100 లను వైవ మహాసభకును నిచ్చి వారి దేశభక్తిని వైవ మతాభిమానమును విశదము చేయుట ప్రశంసార్హముగ నున్నది. గృహప్రవేశ సమయమునందు దంపతులు కుండమైన ఖద్దరు వస్త్రములను ధరించిరి. వారు ఇంటిపని జేసిన పనివాండ్లను బంధువులకును ఖద్దరు వస్త్రములను మాత్రమే ఇచ్చిరి. వీరి మార్గమును నితరు లవలంబించి యధాశక్తిని స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు దోడ్పడుదురు గ క యని ఒక ప్రతీకృతుడు వ్రాయుచున్నాడు.

నయిటిలో, జూన్ 17:-ఆర్థిక శాఖయందు మితవ్యయమునుగూర్చి యోచించుటకు ఇలియటు ఆలైగ్రాంటుగారు ప. జేసిరి. ఆయా శాఖలయందు మొత్తము 80 లక్షల కంటే ఎక్కువగ ఖర్చుగొనిచబడునటుల అంచనా వేయబడెను.

నయిటిలో, జూన్ 18:-ఇంకను ఇతరసాక్షులను విచారించుటకుగాను ప్రస్తుతమందు డివిజనల్ కమిషనరుల యుద్యోగములను తగ్గించు విషయమును గూర్చి విచారించు సంఘమువారు ఆగస్టు మొదటి తేదీవరకు విచారణను ఆపుజేసిరి. ముఖ్యసాధిపతి నయిటిలోనును వదలి సిమ్లాకు 18 వ తేదీని బోయెను.

దేశ వార్తలు

అయిదొండు పరిస్థితులు

ప్రభుత్వనిర్మాణసూచనలు ప్రకటింపబడుట

లండను జూన్ 15:—అయిదొండు ప్రభుత్వనిర్మాణ సూచనలు ఈ దినమున ప్రకటింపబడెను. దాని ననుసరించి ఈవిధముగ నుండవలెను. అయిదొండు సంధియొడంబడిక కాననముగ నంగీకరింపబడెను. దీనికి కచ్చితరక్తముగ నుండు యొకటముగాని గాని పంపబడిన యొకటము దానికి విలువయుండదు. జాతీయబ్రిటిషు ప్రభుత్వముల టిమునందు అయిదొండు సమానభాగ స్వామిగ పరిగణింపబడవలెను. జాతీయభావ అయిదొండుభావ, కాని ఆంగ్లముగూడ సమానముగనే అధికారభావగ పరిగణింపబడును. శ్రీలంకను పునఃపునః గూడ సమానమునకులపాక్షమును, మతి, అభిప్రాయ స్వాతంత్ర్యములను నుండును. మతి విభేదములను గానించుచు నెట్టికానమును గావింపబడరాదు.

పార్లమెంటునందు, రాజయొక్కయు, చేబరు యొక్కయు సెనేటుయొక్కయు ప్రతినిధు లుండురు. రెండు చేబరుల ప్రతినిధులును, సంఘ ప్రజాసంఘస్థాన సరించి యెన్నుకొనబడుదురు. 21 సం॥ వయస్సున్నవానిమాత్రమే చేబరునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవచ్చును. 30 వత్సరముల వయసుగలవారు మాత్రమే సెనేటునకు పుట్టుకొనవచ్చును. ప్రతిమాటకు సంవత్సరముల కొకమాట, చేబరు, సెనేటువారలచే నియమింపబడిన వారి నుండి, సెనేటు నందు క్షివంతుల సభ్యులెన్నుకొనబడవలెను. కాని ప్రభుత్వ ప్రభావము మాత్రము, అన్ని సంఘములను తగిన ప్రాతినిధ్యముండలేని సెనేటునందు సకముమంది ప్రధాన మంత్రిచే నియమింపబడును. మిగిలిన సభ్యులమును, చేబరు వారిచే సంఘప్రజాసంఘస్థాన సరించి యెన్నుకొనబడుదురు.

పార్లమెంటు నందు ప్రవేశించు సభ్యులెల్లగును. రాజభక్తిక పథము ను గావింపవలెను. కనడా యొద్దవలెనే అయిదొండు నందు గూడ నొక గవర్నరు జనరలును, కనడా ట్రేడుల ననుసరించుచు ఆచారముల ననుసరించుచు నాతను కర్తించుచున్న యెడల, అయిదొండు పార్లమెంటువారిచే గావింపబడిన యేదేని చట్టమునకు అనుమతి నిచ్చుట కాయన నిరాకరింపవచ్చును. ఇతర రాష్ట్రములు దండెత్తి వచ్చిన నేటిప్పటి నితఃసంక్రామములందు పాల్గొనవలెనని ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు అయిదొండు పార్లమెంటువారి యనుమతిపొందకుండ అయిదొండువారిని గోరరాదు.

కేసులలో అయిదొండు వ్యాజ్యస్థానములైన జ్యూడిషియల్ కమిటీవారికాని క్రిమినాల్స్ నుకాని అప్పీలుజేయవచ్చును. కార్యనిర్వాహక కర్మమునందు 12 సభ్యులుండురు. వారు రాజుచేతనే నియమింపబడుదురు. వీరిలో అధ్యక్షము నగునట్లు ప్రభుత్వ నకు చేబరునందు నియమింపవలెను. మిగిలి వారు పార్లమెంటు నుండి నియమింపవలెను. ఈ సంఘాధ్యక్షుడు చేబరుపార్లమెంటులచే నియమింపబడును.

బ్రిటిషు ప్రజాభిప్రాయము

అయిదొండు ప్రభుత్వనిర్మాణసూచనలపై బ్రిటిషు నందు చాలా భేదాభిప్రాయములున్నను, ఇకమిదనైర్లందు తనగృహమునకు దానయజమాని యగునను విషయమున నందరును నేక్తి భవించుచున్నారు. బ్రిటిషువారిలో గావింపకొనిన సంధియొడంబడికపై వారి మొత్తములందు తమయభిప్రాయమును వ్యక్తీకరింపవచ్చును. ఒడంబడికకు ప్రతిపాదముగ అయిదొండు పార్లమెంటువారు సమ్మతి నిచ్చెదరని కంకింతులైరు.

మార్షింగుపాక్షము ప్రకృత మిట్లు దెలుపుట లేదు. సంధి యొడంబడికవలెనే నిర్మాణసూచనలగూడ మోసకార్యమనియు అందుచే ప్రస్తుతపోరాట పరిస్థితులందు దీనివలన లాభము లేదనియు వ్రాయుచున్నది.

నిర్మాణసూచనలపై వైరెవలెకొంచినయెడల నవి చర్చిల్లు గారు వెలికినట్లు యొడంబడిక ననుసరించియే యుండునని వార్తాపత్రిక లెందుచున్నవి. సెనేటు నిర్మాణవిషయము మాత్రము అపోహలు గలవియ్యవి. సెనేటునకు సలహాసంఘమునకు అధికముగ హోదాలేదు. ఇందువలన అల్పసంఖ్యకులకు తగిన రక్షణ యుండవలదు.

అయిదొండు ప్రజాభిప్రాయము

అల్పస్థుల వార్తాపత్రికలు నిర్మాణసూచనలను పరిహాస మొనర్చుచు నవి కాగితముమీద నున్నప్పుడు నుండరముగ దోచినను కావ్యావరణకు పరికరావని దెలుపుచున్నవి. దక్షిణ అయిదొండు వార్తాపత్రికలు నిర్మాణసూచనలు చాలబాగుగ నుండెనని స్తుతించుచున్నవి.

ఎన్నికలసంఘటనలు

డబ్లిను, జూన్ 17:—డబ్లినునందు యూనివర్సిటీ స్థానమున కిర్లెన్లు నిలువబడిన నల్లగు ప్రతిఘటనయొక్క యెన్నికలఫలితమును ప్రకటింపబోవు సమయమున 18 గురు సామాధభటు లచ్చటికి వచ్చిరి. వారిలో 7 గురు లోపలికి జొరబడి అచ్చటనున్న వారందరును తమచేతుల నెత్తవలెనని యాజ్ఞాపించి వోట్లచీటిలను గీతముల న్నీటిని ప్రోవజేసిగాని వెడలి పోయిరి. కాని అచ్చువనకాత్తు ఒక అధికారి యెన్నికలఫలితముల నకు నొకదానిని అంతిమముడే తయారుజేసి యుండుకొనెను. యూనివర్సిటీ తావున ఇదివరకు సభ్యుడుగ నున్న సంధియొడంబడిక విముఖునిస్థానమున వారియొక్క సంధియొడంబడిక పక్ష ఆభ్యర్థి యెన్నుకొనబడుటచే నిట్లు జరిగెనని తెలియుచున్నది. మిగిలిన ముగ్గురు యెన్నికలందు విజయులైరి. మొత్తముమీద అన్ని ప్రదేశములందును యెన్నికలు ప్రకాశముగ జరిగి పోయెను. స్టీగోముదు ఎన్నికల కాగితములు తగుల నెట్టబడెను. ఈ యెన్నికలందు, వోటింగు యెట్లయ్యెనో చాలమంది శ్రీలుండట గమనింపవలసిన విషయము స్టీగోలోని ఆరెంజి జిల్లా యందు ఇండిపెండెంటు సభ్యులను దాచివేసిరి.

వ్యర్థప్రసంగములు

లండను జూన్ 18:—కన్సర్వేటివు డైరెక్టరులచేత అయిదొండు అతివాదులుగూడ నిర్మాణసూచనలను నిగింపుచు న్నారు కాని దృక్పథములులేదు. అయిదొండు అతివాదుల నాయకుడు రోడరిక్ ఒకన్నుగారు నిర్మాణసూచనలను గురించి ప్రసంగించుట వ్యర్థప్రసంగమని నడివెను.

డివెలరాగారి నాటకపరువులు

గ్లాస్కో, పట్టణమునందు డివెలరాగారు దుష్కరింపరాదని యుత్తరపు జేయబడెను అందుచే డివెలరాగారు స్కాట్లండు పర్యటనమును విరమించిరి.

బెల్గాష్టు అల్లరులు

జననరి మానమునండి ఇంకెవరకును బెల్గాష్టుందు జరిగిన అల్లరులవలన గలిగినవ్యయమునకు పరిహారములకొరకు ప్రజలు దోఖాస్తుల నంపుకొనిరి. ఈయెత్తము ఇంతవరకు 20 లక్షల సవరణలను దాటెను. ఇందువలన బెల్గాష్టు అల్లరుల తీవ్రత నూహించుకొనవచ్చును.

ఈదిన ముదయమున కొంతమంది సాయుధవాస్తులు ఒక గ్రామము ప్రాటెంటులలో గృహములలో జొరబడి కొంత మంది నిద్రనుండి లేపి తుపాకులతో కాల్చిచంపిరి. ఇదివరకు ఒక రోమను కాథలిక్కును హత్యగావించినందులకు ప్రతికారముగ నీజాన్లవ్యమొచ్చుటచేసి తెలియుచున్నది. అయిదుగృహములు తగులబెట్టబడెను. ఆర్మ్య గరిహద్దులందు అల్పస్థులపోలీసుపటాలను నకస్కాతుగా కొందరుసాయుధవాస్తు లెర్పిరి ఒక కాని స్టేబులు హతుడాయెను. ఇంకొకనికి గాయములు తగిలెను.

భారతపరిస్థితులు-తైమునప్రతిక

లండను జూన్ 18:—కామన్సుభ్యుత్తు వింటర్స్టెనుగారి యువనాసముపై "తైమున్" పత్రిక వ్యాఖ్యానమునకు భారత రాజకీయపరిస్థితు లాకానూచకముగ నున్నట్లును వ్రాయుచున్నది ప్రభుత్వమును తగ్గించుట, అధినివేతములందు భారతీయుల హక్కులు, తురుష్కు స్వాతంత్ర్య దోళన మొదలగు విషయములందు వింటర్స్టెను ప్రభుత్వ గృహచిన సానుభూతి వలన భారతీయార్యములు దృఢపడవచ్చును.

ప్రతిక్షణమును పరిస్థితులు మారబోవుచున్న ఈ సమయములందు సామాజ్యప్రభుత్వమువారు భారతప్రభుత్వమువారికి కార్యారణస్వాతంత్ర్య మధికముగ నీయవలెనని ఈ పత్రిక దెలుపుచున్నది. సంస్కరణలను పరిక్షించుటకు సదుపాయముల గలుగజేయవలయు ఈ కత్తెగమే ఇందుకుతగిన సమయమనియు లేకపోయినయెడల ఇదివరకు సంభవించిన ఇబ్బందు లిందుంగు ఇనుమడించిన తీవ్రతతో తిరిగి సంభవించవచ్చుననియు ఈపత్రిక దెలుపుచున్నది.

జర్మనులు జూనునెల తాలూకు నష్టపరిహారములను తమ జెల్లించిరి.

హేగుసమావేశము

లంటను జూన్ 18:—ప్రత్యేకవ్యక్తులసభలు, రష్యనుల ఋణములు, మొదలగు విషయములను విచారించుటకు హేగుసమావేశము వారి యుద్ధయమున మూడు సంఘముల నియమించిరి. జెనెరులు కమిషనరును పాల్గొనుటకు దాదాపు అన్ని రాష్ట్రములవారును అంగీకరించిరి బ్రిటిషు అధినివేత ప్రతినిధులు దమపక్షమున జెనెరులుకమిషనరును బ్రిటిషు ప్రతినిధులు పాల్గొనవచ్చుననియు కాని అనిషయమును తమతమ ప్రభుత్వములవారి రంగీకరింప వలసియున్నదని తెలిపినయు బ్రిటిషు ప్రతినిధుల నాయకుడు దెలిపెను.

శాస్త్రీగారి వర్తమానము

అందరకును సమానహక్కులను గోరుట

సిడ్నీ జూన్ 18:—హ్యూసు గారి దినమున శాస్త్రీగారికి విద్యావర్తి తరువాత హిపోథోమునందు బ్రిటిషు ఎత్తెరు యూనియనువారి యాజమాన్యమున గావింపబడిన సమావేశము నందు పాల్గొనించిరి. భారతదేశము ఆస్ట్రేలియాతో నికను అధికముగ అన్యోన్యసంబంధములపై నుండుటకుగోరుచున్నదనివారా సమయమున నడిపిరి. సామాజ్యము నందలి ప్రతి పౌరునకును ఆస్ట్రేలియా పౌరు లనుభవించు హక్కులన్నియు నుండవలెను.

ఇటలీ-రష్యను యుద్ధంబడిక

రష్యను లంగీకరింపక పోవుట

రోము జూన్ 17:—మే26వ తేదీన తెలుపబడిన రష్యను ఇటాలియను యొడంబడికను సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారు ఆమోదింపలేదని దనకు ఇకవిధముగా దెలియవచ్చె ననియు, అధికార హోదాతో సోయట్లులనుండి ఇంకను ప్రత్యుత్తరము రాలేదనియు సెనేటునందు మోజుగు గారు దెలిపిరి.

మోజుగు గారు ఆల్బర్టిగారి యువనాసమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు బ్రిటిషు సంయుక్త రాష్ట్రములు దరుకు రాలనిన బాకీలను నడలుకొనంత పర్యంతము ప్రపంచపుచిహ్నులు దీరవని నడిపిరి.

రష్యతో నొడంబడిక కుదురునను నమ్మకముతో ఇటలీవారు హేగు సమావేశమునకు జనుమండిరినియు కాని ఇతర రాష్ట్రములపై కమ్యూనిస్టు నూత్రులను విధించు ప్రయత్నములను సోవియట్లు వదలవలెనని మోజుగు గారు దెలిపిరి.

ఇటలీ-రష్యను యొడంబడికను తీర్చుకొనుటకు గురించి ఇట్లు నడిపిరి. జెనోవా యందు ఇటలీ రష్యను యొడంబడిక రాయబోగములు జరుగుచున్న సమయమున మాస్కోయందు కార్యనిర్వాహక కర్మమువారు సోవియట్లు ప్రభుత్వమును చట్టసమ్మతముగ నొప్పుకొనిన నే దప్ప నికమిద నేయూరపియను రాష్ట్రముతోడను ఒడంబడికలు గావింపకొనరా దని తీర్మానించిరి. నేను దీనికి సమ్మతించలేదు. ఈ యొడంబడికను సోవియట్లు తీర్చుకొనుట ఆత్మర్యమును గలిగించెనని నడిపిరి.

పరాను ప్రభుత్వమువారు 8200000000 స్థాంతుల నూతన జాతీయఋణమును గావింప నెంచిరి ప్రకటింపబడెను.

యువరాజువర్తమానము

జిబ్రాల్టరు, జూన్ 17:—యువరాజుగారి దినమున రిసోను నొకయందు జిబ్రాల్టరునకు జేరిరి. వీరు పట్టణమును అనధికారహోదాతో దర్శించిరి. తరువాత వీరు రిసోనునందు పిహ్లాతునకు ప్రయాణముపై వెడలిరి.

లండనునందు దాహాసము

యువరాజుగారు జూను 21 వ తేదీన లండనునకు జేరుదురు. ఆసమయమున వీరి కాహాస మొనర్చుటకుగాను అద్భుతములగు ప్రయత్నము లానర్పించుచుండెను. సార్వభౌమ దంపతులను, రాజబంధువులను వారి కాహాస మొనగెదరు. ఈ ప్రదర్శనము, మేరిరాకుమార్తె వివాహ ప్రదర్శనమును మించి యుండును.

లివెనుగారి యస్పృశ

లివెనుగారు కఠిన అస్పృశతవలన ప్రభుత్వమునుండి కొంత కాలమువరకు విక్రాంతిపుచ్చుకొనెనని మాస్కోయందు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. విషము పెట్టుబడుటచే లివెనుగారి వ్యాధి మరింత యధికమాయె ననియు, కోలుకొనవచ్చు నని డాక్టర్లు యెఱుఁచుచుండిరి.

స్థిర విశ్వాసము.

(యంగుయిండియా)

యావద్దాకా కాంగ్రెసు సంఘము 7 వ తేదీ సాయంత్రములలో రిఫాయిమాం విశాలమందర మందిరమున సమావేశమయ్యెను. దుస్సహనముగ వసంతాతపము కల్గున, రాష్ట్రముల కతిహరముననుండు కల్గున శివార్జ్యుభ విధానమువలన రాష్ట్రముల అద్దాతో అంటి నాయకులు యొక్కడికిని వెళ్లకుండ అక్కడనే యుండ వలెనని కోరుట చేతను లక్ష్మీలో సభ్యులు చాలమంది కన్నులు విరిచిపోయెను అయినను వచ్చినవారి సంఖ్య తృప్తిరముగనే యుండెను. 140 మంది ప్రతినిధులు వై గా వచ్చి యుండిరి. మెలకువ తో ముందుకు వెళ్లవలెనని నిశ్చయమే ముఖ్యవిషయముగ నుండెను. పెంగులవాని యేదో నిశ్చయించుకొని ముందుకు జనవలెనని మంచి ట్టుదలను వెల్లడించిరి. తత్ప్రతినిధులు వెంటనే యేదో ధమగు సుపష్టి కాంగ్రెస్సంఘము గావలెనని తీర్మానముగా పోరాడిరి. ప్రభుత్వమువారు జాతు సలత్వభావమును దేశము బాగుగ పెదుర్చుననలెనని తలంచబడెను. క్రిందటి ఫిరమానములలో దౌర్జన్యము సంభవించునని వెంగుదించినపుడు, స్వేచ్ఛాభివృద్ధికి అహింసయే ముఖ్యముగ గావలసినదని సమితి ముందుకు జన నెట్టి లోలత్వమున లేక అంతిలో ఆగుటవలన గలుగనవచ్చును అపదన. అయినదెలిసియు, మనము ఒక ధర్మావ్యయలకు గడంగుటకుమానేను నిశ్చయించితిమి. జాతిత్వముచేతగాని, సంక్షోభ కాంక్షల్లిగాని సంకల్పములు గానున్నచో యీ సంస్కారము మార్పు మానమునకు మంచి సమయము లేదు. దైన్యముతో దెబ్బకొట్టి జయించు తీరుదనని, మహాత్మాగాంధీని ప్రభుత్వమువారు నిష్పందించినపుడు సార్వజనిక కాంగ్రెస్సంఘమునకు గడగియుండెడి వారము. కాని మేము మాశాంతిమువలన గల్గు బాధలన్నిటిని బాదితిమి. అధ్యక్షులు సంభవించునని హెచ్చరిక గల్గిన ఒక ధర్మావ్యయల మాని వేసి తిమి ప్రభుత్వమునకు ప్రేమాత్మక మగు భీరవాదయ మున్నచో నిష్పంధమున యెంతయో సత్వముతో నావిజేయ వలసింది. అటులగాక మహాత్ముడు పంజాబు దుర్భిముల విషయములో గొప్ప కాభంగము కలిగి అప్పటినుండియు ప్రభుత్వమునకు నడతను సూక్ష్మ దెల్పి విధముననే ప్రభుత్వమువారు మనమాగుటను, వీలుకేసికొని తీవ్రనిష్పంధ విధా ముచే ప్రజల యుత్సాహమును ఆణగ ప్రోత్సహించుచున్నారు. ఇట్టి విధానమును దేశము పరమోత్సాహముతో వెనుకముందాడక ప్రభుత్వముతో నెదుర్కొని యింకను బాధల నొందుటకు సిద్ధతను జూపవలయును ఈ బాధానభవసిద్ధత అహింసాసంకల్పము లో నెప్పుడును గలుగజేయుటలు గాన్పించినను, అది లాభమునకే తీరును. ఈపదెయినను సంసిద్ధత లక్ష్మీ సభలో బాంగ గాన్పించెను. అయితే మెలకువభావముగూడ విశదమాయెను అక్కడ గావించబడిన తీర్మానమును, దానివైచర్యము జాతీయనిశ్చయము యొక్క బలమునున్న నిరూపమును తెలుపరచెను. దేశమునకు మహాత్ముని శాంతి, సౌఖ్య, సందేశమునందు లభి విశ్వాసమును, దౌర్జన్యవిహిత అసహాయోద్యమముద్వారా శాంతిముగ మార్పును లభి జేయుటకు దేశము యొక్క నిశ్చయమును, ముఖ్యవిషయము లాయెను. ఈక్రింది ప్రభుత్వ తీర్మానమునామోదించుటకు ప్రేక్షకులు యే గ్రీవముగ భక్తి నిశ్చలతతో లేచినపుడు యెట్టి సజ్జామున లేకుండెను.

“గాంధీయహత్యుని నిష్పాదానంతరము జరిగిన యీ ప్రభుత్వ సమావేశమునందు యావద్దాకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు, మహాత్ముడు మావాక్యదయమునకు శాంతిసౌఖ్యసంకల్పములచే జేసిన సేవను గుర్తించుచున్నారు. ఆయనచే భారతప్రజల హక్కులను సంపాదించుటకు ప్రారంభించ బడిన దౌర్జన్య విరహిత అసహాయోద్యమ విధానము నందు విశ్వాసమును మరల వెల్లుచున్నారు.”

(సం) సి రాజగోపాలాచారి

వైశ్యుల ఆయుర్వేద వైద్యశాల:—వైశ్యప్రముఖుల సహాయముతో చెండు సంవత్సరముల క్రిందట డాక్టరు యస్. సి. వచ్చిగారు పశువాకము నందలి ముత్తుమొదలి విధిలో నొక ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాలను స్థాపించియుండిరి. ఒక స్త్రీ కూడ యావైద్యశాలయందు డాక్టరుగ పని చేయుచున్నది. స్త్రీలు, కుటుంబ ఆధికముగ ఆవైద్యశాలవల్ల లాభము పొందుచున్నారు. ఎట్టి పక్షపాతము కల్గినవత్తలేక ఎల్లరు నమయముగ ఆదరింపబడుచున్నారని ఒక విలేఖరుడు వ్రాయుచున్నారు.

వర్గింగుకమిటీ తీర్మానములు

కాంగ్రెసు వర్గింగుకమిటీ లక్ష్మీలో జూను 10 వ తేదీ సమావేశమై యీక్రింది తీర్మానముల నామోదించెను:—

1. అన్ని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములను, నిర్మాణ కాన్సల్టేషన్ నిర్వహణవిధానమార్గముల వాని ఫలితములు సాత్విక కాంగ్రెస్సంఘము ప్రవేశసాధకము, ఆయా రాష్ట్రములలో యేవిధమున కాంగ్రెస్సంఘము ఆచరణాత్మకము, మున్నగు విషయములు, యావద్దాకా కాంగ్రెసు సభ వారు 9 తేదీని గావించిన 5 వ తీర్మానానుసారము, అధ్యక్షుని చే నియమింపబడు కాంగ్రెస్సంఘము విచారణ సంఘమువారు గోరు విషయముల గూర్చియు వెంటనే బాగుగ విచారించి కమిటీవారి విచారణ నిమిత్తము సూచనార్హవిషయాల దెల్పు రిపోర్టును యావత్తేయ గోరబడుచు తీర్మానింపబడినది.

2. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు జెయి. లో నుండగా వి. జే. పటేలుగారు వర్గింగు జెనరలు నెహ్రూగారి నుండి చేసి, నేరకు కృతజ్ఞతాభివందనములను వర్గింగుకమిటీవారు దెల్పుచున్నారు.

3. కాంగ్రెసు బుల్లెటినును, వి. జే. పటేలుగారు ప్రకటింప వలెనని యు, బొంబాయిలో వలయు నిబ్బందిని యేర్పరచుకొన వచ్చునని యు బుల్లెటిను ప్రస్తుతము ‘యంగుయిండియా’ పత్రికానామధముగ ముద్రించుటకును తీర్మానింపబడినది.

4. యావద్దాకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు 1921 నవంబరు 5 తేదీని గావించిన 7 వ తీర్మానానుసారము వర్గింగు కమిటీవారు యీక్రింది విషయముల విచారించి యావద్దాకా కాంగ్రెసు సంఘమునకు రిపోర్టుచేయ తీర్మానించెను:—

- (1) మాపిశా తిరుగుబాటునకు కారణములు.
- (2) విప్లవ ప్రదేశము.
- (3) దాని సంబంధములకు ప్రభుత్వమువారు గడంగిన విధానము, (ఎ) మార్పుల లా ప్రకటనము తీర్మానము, (బి) మరియేమైన మార్గములు. వాని ఫలితము.
- (4) మాపిశాలు పొందువులను బలవంతముగ మతప్రార్థన జేయుట. జేవాలములను అపవిత్రము జేయుట. స్త్రీలు, పురుషులు, జిల్లలు మొదలుగా గలవారికిం.
- (5) మాపిశాలచేసిన సాత్తు నాశము.
- (6) మలబారులో హిందూమతావ్యుదీక్ష మైత్రి బలపరచి పునః ప్రతిస్థాపించుటకు కలయు మార్గములు.

కమిటీ సభ్యులు

- 1. వై. జే. పటేలు (అధ్యక్షులు)
 - 2. యస్. స్త్రీనివాసరావుగారి.
 - 3. సి. అబ్దుల్ హక్.
- కమిటీవారు జూన్ 10 వ తేదీన మొహతాగాని కమిటీ నెహ్రూగారి నియోగించిరి.
- (5) సింధు రాష్ట్రమునకు నేట్ జమ్నాలాల్ బజాజుగారు ఆ ప్పడ ప్పడు కోరిన ప్రకారము కదరు ప్రచారమున కై యిచ్చుటకు 50 వేల రూపాయలీయ తీర్మానింపబడినది.

6. బొంబాయి సభలో యీ కమిటీవారు గావించిన కర్తవ్య విధానముగా నేమైన మార్పు లవసరమాయను ప్రశ్నను వెంగాలు ప్రతినిధు లగుగగా, యేమియును మార్పు లవసరము లేదని తీర్మానింపబడినది.

7. నిమ్న బాక్సుద్ధానమునకై ఒక పద్ధతినేర్పాటుచేయుటకు ధనము గావలెనని జూను 8 వ తేదీని స్వామి శ్రద్ధానందగారు లేఖను వ్రాసిరి. ఇందుకొరకు కలుకమిటీ గంగాధరరావు బి. దేశపాండిగారు యేర్పాటుచేయు నియమింపబడుటకు తీర్మానింపబడినది ఆయన త్వరలో నొకసభచేసి స్వామి శ్రద్ధానందుని లేఖనలు కమిటీవారి యెదుట దెల్పుటకు కోరబడుచున్నారు.—(యంగుయిండియా)

రాయల్ మిలిటరీస్కూలు

సిప్తా జూన్ 18:—నిమ్నటిదినము రాజప్రతినిధిగారు సనకరుకు బోయి అచటనున్న రాయల్ మిలిటరీస్కూలును సందర్శించిరి. రాజప్రతినిధి పాఠశాల స్థాపనతో ప్రస్తావించెను. బాలికలు బాలురు వారివారి పనులను జేయుచుండ ఆయనచూచి పాఠశాలయ: దున్న కాఖిలన్నిటిని పరిశీలించెను. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయునితోడను బార్నే సతితోడను రాజప్రతినిధి విందారించెను.

వైదిక కీర్తన బొందుచున్న కొందరిని జూచెను సిప్తాకు సాయంకాలము 4-30 గంటలకు సిప్తాకు జేరెను.

8 వ కమ్మ మహాజనసభ

టంగుటూరులో సమావేశ మగుట

కమ్మమహాజనసభ 8 వ సమావేశము ఒంగోలు తాలూకా టంగుటూరు గ్రామమున యీ నెల 21, 25 వ తేదీల యందు సమావేశమగును. బాంధ్యుల శతావధాని త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

కార్యక్రమము

- (1) 21 వ తేదీ ఉదయం 10½ గంటలకు బెజవాడ ప్యాసంజరు రాగానే ప్రేమనుండి మేళతాళములతో ఉర్రేగింపు.
- (2) 10-45 ని. సభా మంలి ప్రవేశించుట.
- (3) 10-45 మొదలు 11 గంటలవరకు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుని స్వాగతోపన్యాసము.
- (4) 11 మొదలు 12½ గంటలవరకు అధ్యక్షునిోపన్యాసము.
- (5) మధ్యాహ్నము ఒంటింటికు విషయ నిర్ణయ సంఘ సమావేశము.
- (6) సాయంకాలము మూడుగంటలకు తిరుగ మహాసభ సమావేశమగును.
- (7) తిరుగ మహాసభ 25 వ తేదీ ఉదయం 7 గంటలకు సమావేశమై 12 గంటలతో సమాప్తి చెందును.
- (8) సాయంకాలము కమ్మవిద్యార్థుల మహాసభ జరుగును అని సన్మాన సంఘమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

స్వీవడోరు కూలీలు

ప్రమాదకరమగు దొంగి

కలకత్తా, జూన్ 17:—కాలేజీపీఠిగర్ల నిన్న మధ్యాహ్నము స్వీవడోరు కూలీలు గొప్పదొంగిని గావించిరి. దొంగిని వారికిని పోలీసువారికిని గాయములు తగిలెను. సమ్మెదార్లు రిరేసుంది పట్టుకొనిరి. పనిజేయుటకు ఇష్టపడు కొందరు కూలీలను పనిలోనికి గొని తెచ్చుటకు ఒక వెంగాలు స్వీవడోరు పోలీసు సహాయముతో వారివెండ్ల కేగెను. కీరు కాలేజీపీఠికి వచ్చునకి సమ్మెదారులు 2 వేలమందిచ్చి పోలీసువారివైరాల్లను రువ్విరి. ఒక హెడ్ క స్టేబులునకు ఒకకొట్టేబులునకును. మరికొందరు సమ్మెదార్లకును గాయములు తగిలినవి, హెడ్ కాస్టేబులు వైద్యకళాశాలయం దున్న వైద్యాలయమునకు గొంపోబడెను. తుత్తగాత్రులైన ఇద్దరు సమ్మెదార్లు గూడ అచటనేయుండిరి. పోలీసువారికి కయరంబుగనే వారు రచ్చి ఈ ఇద్దరు సమ్మెదార్లను బట్టుకొనిరి. వీరిని పోలీసు ప్రేమకు గొంపోవుచుండ త్రోవలో సమ్మెదార్లు కలుగుకొని ముట్టడించిరి. ఉధయలకు పోరాటము జరిగెను. గాయములు గూడ తగిలెను. పోలీసుదళము సహాయము రాకపూర్వము సమ్మెదార్లు దుకాణములను చాలవరకు దోచుకొనిరి. పట్టుకొనిన సమ్మెదార్లను విడిపించిరి. రాత్రిపూట ఒక గుడిసెను నేలకూల్చిరి. పోలీసువారి సంపును చీల్చి రిరి దొంగి సమీపవారి బట్టుకొనిరి.

హిందీ పాఠశాల

హిందీ పాఠశాల

వెల పోస్టేజి గాక ఒకరూపాయ వర్తకులకు భారాశమైన కమిషను!

సాధారణముగ వాడుకలో నున్న పదములు

మూడువేలకు పైగా గలవు. విషయముల వారీగా చివట సప్లి మెంటు కూడ చేర్చబడినది. విద్యార్థులకు, వర్తకులకు ప్రచారకులకు, యాత్రికులకు చాల నుపయోగించును. హిందీపరిక్షల నిచ్చువారికి ముఖ్యముగా ఇది దగ్గరయున్న మంచిది. కొలదిప్రతులే అచ్చయినవి, కనుక కావలసినవారు వెంటనే మాకు వ్రాయవలయును.

పం. ఆదినారాయణ శాస్త్రి,

నెం 10 ఆరుముగం సుండు, వేంకటరంగం పిల్లపేడి; (938-90) ట్రిప్లికేట్ - మదరాసు.

దేశీయ వార్తలు

జూలై 18-వ తేది గాంధీ శతదిన మాసోత్సవము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు స్వయముగా ఖద్దరు బట్టలను విక్రయించుట

శ్రీ జగన్నాథములో జగన్నాథస్వామి రథాయాత్ర
యాత్రకులు ఖద్దరు బట్టలనే ధరింపవలెను - 35 గురు పండాలు విజృంభి

రామదాసు గాంధీగారు నవజీవను పత్రికా సంపాదకత్వమును పూనుట

దేశ బంధు దాసు గారి విడుదల

కాంగ్రెసు మహాసభవారు స్వాగత మొసంగవలెనను సూచన

చెన్నపురిలో ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని అరెస్టు చేయుట

జనాబు యాకూబు హుస్సేనుగారిని తిరుచినాపల్లినుండి చెన్నపురికి మార్పుట

లాహోరులో వందేమాతరం, అకాలీ పత్రికా సంపాదకులను అరెస్టు చేయుట

నెలలు నిండిన చూలాలిని అరెస్టు చేసి నడిపించుట - ప్రభుత్వ ప్రకటనము

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షత - గుజరాతు సంఘమువారి సూచనలు

గాంధీ శతదినము

అలహాబాదులో ప్రకటనలు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

స్వయముగా ఖద్దరు బట్టలు

18 వ తేది గాంధీ శతదినముగాన పౌరులు మాసోత్సవమును జరుపవలెనని శరపత్రికలను కుడ్యపత్రికలను ప్రకటించిరి. కాంగ్రెసు ఖద్దరు దుకాణమునందు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు 18 వ తేదీని స్వయముగా ఖద్దరు బట్టల నమ్మిరి. శిక్షితులను విడుదల చేయుట

సంయుక్త రాష్ట్రములలో డిశంబరు నెలలో శిక్షింపబడిన అసహాయ వాదులను వెళ్ళుమందిని యీ నెలలో విడుదల చేయుచున్నాడు.

నిర్బంధపు అడ్డలు

సభలను ఏర్పాటుచేయగూడదని బాహుళ్య కాంగ్రెసు కార్యదర్శి రామేశ్వర ప్రసాదు, భిలాఫతు సంఘ కార్యదర్శి అల్లులు హమీదు గాడ్గల్ ను వరి అర్హులని బాహుళ్య జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షన్ క్రింద నోటీసులను పంపెను.

* * *

నవజీవను పత్రిక

రామదాసు గాంధీగారు

నూతన సంపాదకుడు

గాంధీ మహాత్ముని కుమారులలో నొకరుగు రామదాసు గాంధీగారి క్మరే నవజీవను పత్రికకు సంపాదక ముద్రాపక ప్రకాశక పదవులను మూటినిగూడ వహించిరి. ఈ విషయము ప్రకటించుట ద్వారా నవజీవను వారు రెండు సార్లు ప్రయత్నించిరిగాని అది ఎడిటోరియల్ బదులు వెంపొంది ఫలభరితమగు నని రామదాసుగారు వ్రాసిరి.

మూతా కస్తూరీబాయి గాంధీగారు

యంగు యండియా, నవజీవను పత్రికలకు సంపాదక ముద్రాపక ప్రకాశక పదవులను వహించినవారు నాకు పుత్రులుగా నుండిరి. వారికి శిక్ష విధింపబడినను వారు దుఃఖితులు కాలేదుగాని నేను దుఃఖితులైనాను. మనమందఱమునుగూడ చెగఁజాలకు పోవుటయే తటస్థించినచో నా కీ విచార ముండదని గాంధీసతిగారు వ్రాసిరి.

గాంధీ శతదినపుత్రిక

18 వ తేది గాంధీ శతదినముగాన మగుటచే నాడు ప్రత్యేకముగ నవజీవను పత్రిక ప్రకటింపబడెను. ఈ సంచిక యందు వ్యాసములను వ్రాసినవారందఱను శ్రీ. శ్రీ. గాంధీ మహాత్ముని విడుదలచేయుటకు గాను ఖద్దరు బట్టలనే ధరింపవలెను. శాట్టములపై నాలుగు వడుకవలెనని వారు వ్రాసిరి.

శ్రీ జగన్నాథక్షేత్రము

యాత్రకులు ఖద్దరునే ధరింపవలెను

స్వామికి ఖద్దరు బట్టలనే నమర్పింపవలెను

35 గురు పండాలు పంపిన విజృంభి

శ్రీ జగన్నాథస్వామికి అర్చకులగు 35 గురు పండాలు పంపిన విజృంభి కలకత్తాలో నర్తకసేను చాటలో 17 వ గృహమున నివసించుచున్న యోగీశభట్టాచారిగారు మా(కలకత్తా సర్వేంటు) పత్రికకు ప్రకటనార్థము పంపిరి. ఈ విజృంభి పండాలు వ్రాయవలెను భట్టాచారిగారు పూరిలోనే యుండిరి.

విజృంభి

శ్రీ జగన్నాథస్వామిని సందర్శించి నేవించి కృతార్థత వహింపగోరు భారతీయుల మేలునుగోరు మేము (శ్రీ జగన్నాథ స్వామి అర్చకులగు పండాలు) రానున్న రథయాత్ర మహాత్మ్యమున యాత్రకులహాజరు లనుసరింపవలసిన కొన్ని ధర్మములను వారికి విన్నవించుచున్నాము.

హిందూ ధర్మశాస్త్రముల ననుసరించియు అనుక్రమముగను పారంపర్యముగను వచ్చుచున్న సదాచారము ననుసరించియు జగన్నాథ స్వామి వారిని త్యక్తం కర్మములండు విదేశక వస్తువులను వేసిన గూడ నుపయోగించుట లేదు. ఏలననగా విదేశక వస్తువులు అపరిశుద్ధములుగా నుండును. అందులన కైంకర్య మపవిత్ర మగును. విదేశక కైంకర్య కిరసనాయిలు మున్నగు వారిని దేవాలయములలో నుపయోగించుట లేదను సంగతి యాత్రకుల కందరికిని విశదమే.

మూల, అర్చావిగ్రహములకు ప్రత్యేకముగా స్వామి నాకరులచే నేయబడి రంగు నేయబడిన బట్టలనే గాని మరయే బట్టలను కట్టించుట లేదు. కాని యిది వరకు ఖద్దరు బట్టలు చాలినన్ని దొంకకపోవుటచే యాత్రకులు స్వామికి విదేశక బట్టలను సమర్పించుటకు మాత్రమంగీకరింపబడెను. ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారినవి. వడుకునూలుతో చేతన గ్గులులపై నేయబడిన శుద్ధ ఖద్దరు బట్టలు విరివిగా దొరుకుచున్నవి. కాన శ్రీ జగన్నాథస్వామి నారాధింపవలెనను నిశ్చల భక్తిగలవారందఱను ఇంద్రధన్వులను మహారాజు చందముననే ఖద్దరు బట్టలనే ధరించి స్వామి సన్నిధికి రావలెననియు స్వామికి ఖద్దరు బట్టలనే సమర్పింపవలె ననియు రాగల రథయాత్ర మహాత్మ్యమున దీక్షదత్తి ననుసరింపవలె ననియు మేము దేశీయులను కోరుచున్నామని విజృంభియుండు వ్రాయబడెను. విజృంభిపై 35 గురు పండాలు చేరాలు చేసిరి.

దేశ బంధు చిత్తరంజన దాసుగారు

ఆగస్టు 13 వ తేదీని విడుదల చేయబడుదురు
భారతమిత్ర

1921 వ సంవత్సరమున దేశీయ మహాజన సభాధ్యక్షు పదవికి నియోజింపబడిన దేశ బంధు చిత్తరంజన దాసుగారికి 14-2-22 వ తేదీని శిక్ష విధింపబడెను. కాన వారిని ఆగస్టు నెల 8 వ తేదీని విడుదల చేయుదురు. అప్పటికి దాసుగారికి విధింపబడిన ఆరు నెలల విడితైదును పూర్తియగును. కాన వారి త్యాగ మునకును; వారి అధ్యక్ష పదవికిని అనుగుణముగ రీతిన అభిలభ్యారత దేశ వాసులందఱను ఆ నాడు దాసుగారి నభిసంధింపవలసి యున్నది. దాసుగారు కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షు పదవికిని యోజింపబడినను మహాసభ జరుగకమునుపే వారిని బలవంతముగ కాంగ్రెసు మహాసభ కంపిరను సంగతిని దేశీయులు మరువగూడదు. అభిలభ్యారత దేశ వాసులచే నియోజింపబడగూ పూజ్యుడు ప్రభుత్వ దృష్టిలో మహాసభాధ్యక్షులతో సమానముగ చూడబడదగినవాడుగ కనబడెను. 1921 డిశంబరు లో ఆ హ మ దా బా దు లో దేశీయ మహాజనసభ జరుగుచుండ నాసభాధ్యక్షుడు బెంగాలు ప్రెసిడెన్సీ జయిలులో బంధితుడై యుండెను. ఇపు డాతడు ౬౭ వూరు సెక్రటరీ జయిలులో నున్నాడు. భగవదనుగ్రహమున నిక రెండు నెలల కామాన్యము సంపూర్ణ కత్తితో స్వాగత మొసంగు భాగ్యము మనకు లభింపగలదు. ఎట్టి సద్భావముతో మనమా మహనీయుని కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షునిగా నియోజించితిమో అట్టి సద్భావముతోనే మనము స్వాగతమిచ్చు సంస్థలను గాన నా సమయమున దాసుగారికి స్వాగత మొసంగుటకు అన్ని రాష్ట్రముల నాయకులును కలకత్తా నగరమున సమావేశము కాదగునని మేము నూచించుచున్నాము. దేశీయ మహాసభాగ్రాసనాసీనుడై యుండ దాసుగారిని చూచు భాగ్యము దేశీయులకు లభించినదిగాదు గాన దాసుగారిని విడుదల చేయునపుడు ప్రత్యేకావసర దేశీయ మహాజనసభను జగత్తు యుచిత మైనను అందులకు చాల యిష్టంబు లుండుట చే మేమట్లు నూచింప సాహించుట లేదుగాని అభిలభ్యారత ప్రతినిధి మహాసభ మాత్రము కలకత్తా నగరమునందపుడు జరుగదగునని నూచించెదము. ఆగస్టు నెల 15 వ తేదీని అభిలభ్యారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభ కలకత్తాలో జరుగును. ఆ సందర్భమున వారి ఏర్పాటు ప్రకారము కలకత్తాలో ప్రతినిధి మహాసభను జరిపి ఆ సభయందు దాసుగారికి సమచితరీతిని స్వాగత పత్రమును సమర్పింపదగును. ఇట్లు జరిపినచో నది దేశీయ మహాజన సభాసమావేశమే యనుపించుకొనునుగాన నందులకు అభిలభ్యారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి రక్షింపదగు జరుపుటకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమున కధికారము నొసంగవలెను. రాష్ట్రీయ సంఘమువారు వెంటనే చాల శ్రద్ధతో పనిని ప్రారంభించవలెను. అట్లు జరిగిన ఆగస్టు నెలలో దాసుగారి అధ్యక్షత క్రింద కలకత్తా నగరమున మహాసభ నెరవేరగలదు. 18 వ తేదీని దాసుగారిని విడుదలచేయవలెను. 15 వ తేదీని కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభ జరుగునుగాన 14 వ తేదీని ప్రత్యేక మహాసభను జరుపదగును.

చెన్నపురిలో అరెస్టు

ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు
112 శక్తు

18 వ తేది పుడయమున 7 గంటలకు చెన్నపురిలో అయ్యప్ప సెట్టి వీధి 22 వ సంఖ్యగల స్వగృహమున ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వీధి అరుగుమీద కూర్చుండియుండఁదలచు సబుయిన స్పెక్టరులును యిద్దరు హెడు కనిస్టేబులును యిద్దరు కనిస్టేబులును వచ్చి వారంటును చూసిరి. లోనికిపోయి చొక్కాతోడును కొని పుత్తరీయుమును వేసుకొని వచ్చెదననిన గూడ పోలీసువారు పోనిననులేదు. లాకాలేజి సమీపముననున్న పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకొని పోయిరి. గాని కొందరు మిత్రులు జామీనుయిచ్చి అయ్యరుగారిని యింటికి తీసికొని పోయిరి. 28 వ తేదీని పగలు 10 గంటలకు ఎగ్జూరు ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణ జరుగును. అయ్యరుగారు 1922 జనవరి మే నెలల మధ్యకొచ్చి యుపన్యాసములు రాజధాని కరములుగా నున్నయన జామీను పుచ్చుకొనవలసి యున్నదని వారంటులో వ్రాయబడెను. 16 వ తేదీని వారంటు జారీయైనది.

జనాబు యా కూబు హుస్సేనుగారు

తిరుచనాపల్లినుండి చెన్నపురికి మార్పుట

అజదు హిందీ పత్రిక

నేను యీ నెల 8 వ తేదీని అంబూరునుండి రైలులో చెన్నపురికి వచ్చితిని. అప్పుడు వాణ్ణి (బ్రాహ్మణసోదరుడు) కనపడెను. "7 వ తేదీరాత్రి నేను రైలుస్టేషనుకు రాగా అచట పోలీసు జవానుల మధ్య నున్న యా కూబు హుస్సేనుగారు కనబడిరి. నేను వారికి వందన మొనరించి ఎచటికి పోవుచున్నారని అడిగితిని. పోలీసు లెచటికి తీసికొనివెళ్లెదరా? ఖైదీకని వారు చెప్పిరి అంతట నేను నెలపుపుచ్చుకొని వెళ్లి పోలీసు ఆ బ్రాహ్మణసోదరుడు నా కరిగించెను. ఈరితిగా దొరతనమువారు యా కూబు హుస్సేనుగారి నెచటికి మార్చినదియు తెలుపకుండ నెచటికి తీసికొనిపోయిరి. వారి ఆప్తబంధు మిత్రులు వృధాగ శ్రమపడి తిరుచనాపల్లికి వెళ్లకుండ ప్రయత్నం సమాధికారి నిజస్థితిని ప్రకటింపగోరెనని యొకరు చెన్నపురిలోని దేశభాషాదినపత్రిక యగు అజదు హిందీపత్రికకు వ్రాసెను.

పత్రికాధిపతులను అరెస్టు చేయుట

వందేమాతరం, ఆకాలీన పత్రికలు
19-వ తేదీ విచారణ
లాహోరులో వందేమాతరం పత్రికా సంపాదకుడు కృపచందుగులు ఆకాలీ పత్రికాసంపాదకుడు లాల్ సింగుగారు 194-వ శతాబ్దమునకింద అరెస్టుచేసి 17 వ తేదీని జిల్లా మేజరులు ఎదుట నిలిపిరి. 19-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

అకాలీసిక్కుల నాయకుని పట్టుకొనుట
ఆయుధపాణులగు ఆకాలీసిక్కుల నాయకుడు మోతా సింగుననని పట్టుకొనుటకు వారు యత్నం చేయుచున్నారని తెలుసుకొని 19-వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

నిండు ప్రాద్దుల చూలాలికి శిక్ష

అరు మైల్లు నడిపించుట
పంజాబు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

పంజాబులో అంబలా నుండలవాసి యగు జగతుసింగు అను నతనిభార్య గర్భవతియై యీక ఆరువారములలో ప్రసవంప నుండెను. ఆమె కాలిమీద పెద్దగజము గూడ నుండెను. అట్టి స్థితిలో అంబలా తాలూకాలో నుండినాడు చేరువనున్న యొక గ్రామమున పోలీసుల చూలాలిని అరెస్టుచేసి అటకు 6 మైళ్ల దూరమున నున్న మరిందాడు కాలి నడక ను తీసికొని పోయిరి. ఆమెను కొట్టెదమని గూడ పోలీసులు బెదిరించినని ఆమెభర్త వ్రాసినలేఖ మే నెల 19 వ తేదీని పరదేశీ భాల్సా అను పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. దానినిగూర్చి విచారణచేసితిమి. మరిందాలో నున్న పోలీసు నూపర్నెంటు వద్దకు ఆమెను తీసికొని రాగానే నూపర్నెంటు ఆమెతో మాటలాడెను. ఆమె భార్యనువారి దుర్మయమును గూర్చి విమర్శన చేయుచున్నది. మే నెల 15 వ తేదీని ఆమెను అంబలా చెరసాలలో నుంచి. అప్పుడు జులూ నూపర్నెంటు ఆమెను చూచి మాటలాడెను అప్పుడుగూడ ఆమె విమర్శన చేయుచున్నది. అపు డామెను పరీక్షించిన వైద్యుడుగూడ ఆమె గర్భవతియని తెలుపలేదు. ఆమె జూను నెల 5 వ తేదీవరకు అంబలా చెరసాలలో ఆరోగ్యవతియై యుండెను. మిగిలిన ఆమెను పాటిచూలాలకు పంపివేసినని పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

దేశీయ మహాజన సభ

అధ్యక్ష. క. ని. యో. జ. న. ము
గుజరాతు రాష్ట్రీయ సంఘమువారి సూచనలు.

1922 డిశంబరు నెలలో గయలో జరుగబోవు దేశీయ మహాజనసభకు అధ్యక్షత వహించుటకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, దేశబంధు చిత్రంజనదాసు, బిఅమ్మయ గార్లలో నొకరిని నియోజింపదగునని గుజరాతు రాష్ట్రీయ కౌన్సిలు సంఘమువారు సూచించిరి.

కరాచీ పురపాలకసంఘము
శిక్షితులగు సభ్యులకు నెలపు

కరాచీ పురపాలకసంఘసభ్యులకు మహమ్మదుఖాను, మజిలీలు వ్యాను గార్లకు మార్చి నెల 6 వ తేదీని చెరి 6 నెలలు శిక్ష విధింపబడెను గాన వారు చెరసాలలో నుండు కాలము నెలపుగా పరిగణింప వలెనని వారిద్దరును సంఘాధ్యక్షులకు వ్రాసిరి. ఆవిషయమునే 15 వ తేదీ రాత్రి జరిగినసభలో మరియొకసభ్యుడుగూడ వారి పక్షమున నుపసాదించెను. ఒకరికి బదులింకొకరు నెలపును గూర్చి యుపసాదించునూడవని అధ్యక్షు డాసభ్యునికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెనుగాని శిక్షితుల విజ్ఞప్తుల నంగీకరించెను. శిక్షితు లింకను సభ్యులుగా పరిగణింపబడుచున్నారా అని గులాం హుస్సేను కాసింగారను సభ్యుడు ప్రశ్నింప, నేను వ్యాపారిని సింధుకమిషనరుడుగూడ నడిగితిని. వారిసభ్యుల కెట్టిభంగమును కలుగలేదని వారు తెలిపినని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

భారతీయ పత్రికోద్యోగుల సంఘము

కలకత్తాలో ప్రారంభ సమావేశము

అసహాయవాదులు మితవాదులు నెల్లరును చేరుట
18 వ తేదీని కలకత్తా నగరమున కృష్ణకుమార మిత్ర గారి అధ్యక్షతక్రింద పత్రికా కార్యాలయోద్యోగులగు భారతీయుల సంఘప్రారంభ సమావేశము జరిగినది. 60 మంది సభకు వచ్చిరి. వారిలో పెక్కుమంది దేశభాషాపత్రికలకు చెందిన వారు. మితవాద పత్రికలవారును అతివాద పత్రికలవారును గూడ వచ్చిరి. ఆంగ్లోయిండియనుల యాజమాన్యముక్రింద వెలువడుచు న్న పత్రికలకు చెందిన భారతీయులుగూడ సీసంఘమున సభ్యులుగా నుండే స్వల్పలేమని నిర్ణయింపబడింది. పత్రికాకార్యాలయోద్యోగులలో మైత్రి సదాభివృద్ధి కలిగించుటకును వారి అభివృద్ధికి ప్రోత్సహించుటకును దేశభాషామున కనకాశము కలిగినపు డెల్ల పని చేయుటకును యీ సంఘ మేర్పాటు ప ప డి యి. ఆ మృత బ జా రు ప త్రి కా సంపాదకుడగు మృదాళ కాంతిబోసుగారి సంగమమునకు కార్యదర్శి. పత్రికాన్యాయకుల కలుగు ఆర్థికరాజకీయములగు యిట్లుదలను తొలగించుటకీ సంఘమేర్పాటు ప ప డి యి. ఈసంఘమునకు కృష్ణకుమార మిత్రగారి నధ్యక్షునిగాని నియోజించిరి.

పండిత మాధవ శుక్లగారు

మూడవసారి అరెస్టు చేయుట
భారత మిత్ర

అఖిలభారత విభాగీయ కవిత లేఖన పండిత మాధవ శుక్లగారిని యీ నెల 12 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు స్వగృహమున అరెస్టుచేసిరి. అప్పుడు శుక్లగారి భృత్యులైన భర్తను పుష్పయ్యల నర్పించి వీడ్చివేసెను. పండితుడు సహజము వైదలెను. నెక్కుమంది కవిసందర్భమున కచటచేరియుండి. ఖద్దరును ధరింపుచు వారికి పండితుడు పరదేశించెను. వారందరూ వందేమాతర జయధ్వాన మొనరించిరి. పెక్కుమంది చెరసాలవరకు వెంటచనిరి. కష్టములు వచ్చింతమాత్రమున భారతీయులు నిరుత్సాహులను దుఃఖితులు న యె ధ ర ని త లం ప తు డు. కష్టాన్ని వేడిమికి కరగి పోవుటకు భారతీయులు మైశ్రు శక్తులుగారు. అగ్ని కాంతిమా ప్రకాశముకు ప్రబలచేయుచున్నది. మాసంఖ్య షీడించుటకు శత్రువులు చూడవలగు లక్షలకొలదిగ పెక్కుగుటనే వారు చూడగలుగుదురు. కష్టాన్ని శత్రువీరీతితో మాత్రమున భావములు మారజాలనను శత్రువుల లగితమును పాడుచుకని కారాగారమున కేగెను. 20 వ తేదీని కేసు విచారణ జరుగును.

హైదరాబాదు రాష్ట్రము

నూతన గ్రామములను నిర్మించుట
నైజాం ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు

నీకందరాబాదు, జూన్ 17:— హైదరాబాదు రాష్ట్రములో నూతన గ్రామములను నిర్మించుట కొకవిధానమును నైజాం ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. రాష్ట్రీయచరిత్రలో నిల్లు చేయవలెనుట ఒకకవినవిషయము. ప్రకటనము నందలి ముఖ్యంశము లిచ్చట ముగిచితిమి:—

నూతన గ్రామములను నిర్మించు కఠినకాలమైన భూములు మిగిలియున్నవి. (అ) వ్యవసాయమునకు, నూతనముగ వచ్చి, ఇండ్లను కట్టి సమీపమున నుండే భూములను సాగుబడిచేసి కొని జీవించ వలెననియు రయతుల నివాసమునకు తగినట్టి అరణ్యము లందలి భాగములు, షి కారుగాయం దిట్టిపనులకు తగినట్టి భూములు. (ఇ) 10000 యకరముల వంతున అనేక పొరంబోకు భూములు.

ఇట్లు క్రొత్త గ్రామములను నిర్మించుటకు తగియున్న భూమి 30 నుండి 40 లక్షల యకరములున్నవి. అభివృద్ధికాఖివా కీ విషయములో గమనింపవలసిన నిబంధనలు (అ) అడవులందును షి కారు భూములందును రయతులు ఇండ్లు కట్టుకొని వ్యవసాయము చేయుచు దగిన భూములే ఈ పనుల కి య్యబడును. దీనిని గురించి సర్దార్, ఆజంతి ర్యానింపవలసియుండును. వీరిర్యాని ముగియడ అపీనులు చేయుటకు వీలుండదుగాని నైజాం ప్రభువుగారు కోరినయెడల, ఈర్యానిమును గడ్డుచేయ వచ్చును.

ఇట్టిపనులలో నుండేను నిర్మాణపు పనులు, రాకపోకలమీద బహిరంగపనుల కాఖివారి జోక్యము లేకుండ అభివృద్ధికాఖివారికి సంపూర్ణాధికార ముండును. పెద్దపనులలో మాత్రము అభివృద్ధికాఖివారు పబ్లిక్ వర్క్సు వారి సహాయమును సలహాను బడయవచ్చును. ఈనూతన గ్రామములలో రయతులు వచ్చికాపురము చేరగానే ఈకాఖివారికి ఇట్టి అధికారము ఉండదు.

వీరారు రాష్ట్రమును తీసివేసినను, నైజాం ప్రభువుగారి రాష్ట్రము నందు 82000 చదరపుమైళ్లు గలవు. 18000000 మంది జనాభాగలదు. పొరంబోకుభూములను పాగుబడి చేయుట కిట్టి నూతనగ్రామము నవలంబించుట తత్సంబంధముగల విశ్వర్యాభివృద్ధి మున్నగు కారణముల వలన అభివృద్ధికాఖివా షిక్తి గ్రామముల నిర్మాణమునకై క్రొత్తరయతులను కాపురము తెచ్చివేట్టవలెను. వర్ణవిభేదములను పెట్టుకొనకుండ ప్రభుత్వమువారిని మత్స్యములను చేర్చవచ్చును.

గుమారు 100 యకరములభూము లొక్క గ్రామముగ నిర్మింపబడును. మంచిభూములను, చెడ్డ భూములను కలిపి, అందుకీ నిష్పక్షపాతముగ పంచివెట్ట వలెను. నీటిసాగుదల వనతులను గలిగి రస్తా రైల్వే సమీపమున నుండే చేల నందరికీ సుముగ నియ్యవలెను (నియ్యవలెను) ఇట్టి గ్రామ విభజనము యొక్క వివరము లన్ని బహిరంగముగ ప్రకటింపబడి, వెల్లడిచేయబడును.

ఇట్టిభూములను సాగుబడి చేయువారు మొదటి నాలుగేండ్లు కేసును చెల్లింప వలసరము లేదు. 5 సంవత్సరములనుండి యకరమున కొక ఆజానంతున పన్ను విధింపబడును. తరువాత యకరానికి ఒక రూపాయి కేసు ఆయ్యోవరకు సంవత్సరమునకు ఒక యకరమున కజానాపన్ను పన్ను మోచ్చింపబడును. ఇట్లు కాగానే యకరమునకు రు 2 లకేసు ఆయ్యోవరకు ప్రతిసంవత్సరము యకరమునకు 4 ఆజాల నొప్పున మోచ్చింపబడుచుండును. ఇంకొకరైగా కేసురేటు మోచ్చింపబడదు. ఇట్టిభూములలో చిక్కెను గను లన్నిటికీ ప్రభుత్వము వారి స్వంతవారుగ నెంచబడుదురు.

ఇసుక, బంకమున్ను, నున్నం, ఇటిక, రాయి, గుడిక మున్నగువానిని పట్టాదారుడే నైజాంనచ్చును. భూములందలి చెట్ల నతడు విరుగ గొట్టవచ్చును. తనభూములను బాగుజేయుటకు గురించి ప్రభుత్వాధికారులు కలహా నిచ్చు చుండురు. ఇట్టి నూతన గ్రామములలో కాపురము చేయువారి తరఫ్రజలతో బాటు అగ్నిచాక్కుల ననభద్రనింపవచ్చును. దేశద్రోహము, రాజద్రోహము, ప్రభుత్వమువారి పట్ల ద్వేషమును పురికొలుపుట మున్నగు గుర్తులములను చేసినయెడల, పట్టాదారుని ఆస్తిని ప్రభుత్వమువారు వశపఱచుకొని అతనిని తఱిమివేయ వచ్చును.

ఈవై సిద్ధాంతముల ననుసరించి సాదరి ఆజం వారు నిబంధనలను తయారుచేయవచ్చును. దేశకాలాస్థితులను బట్టి ఈనిబంధనలను మార్చుచుండవచ్చును. ప్రభుత్వమువారిదక్షానుమిత అట్టిలను వ్రాసిపంపుకొవలెను అభివృద్ధికాఖి కార్యదర్శికి సంప్రదించవలెను.

కలకత్తాకార్యరేషను

వెద్యయ్యద్యోగిలంచముపుచ్చుకొనుట

అధ్యక్షుడు స్వయముగ చూచుట

ఈనెల 12 వ తేదీ సోమవారమునాడు కలకత్తా కార్యరేషనులో యాచిత్రవాటకము జరిగినది. ఒక వెద్యయ్యద్యోగి ఒక బాగుకంట్రాక్టరు యొద్దనుండి లంచము పుచ్చుకొనుమండ అధ్యక్షుడును యద్రు కమిషనరులను స్వయముగా చూచి.

పరిశుద్ధ మొదలైన నీరును పరిశుద్ధము చేయబడని నీరును ఒక్కరికి కేయు చుటకు బోయలరులయ్యుటకు బాగు నుంచిది కాక పోవుటయు కాణరుని తేలికది. దానినిబట్టి కంట్రాక్టరు నడు గగా రెక్కలేని సొమ్ము లంచమిచ్చినగాని బాగును అగీకరించుట లేదుగాన నేను మంచికము బాగును పంజాలకున్నా నని కంట్రాక్టరు చెప్పెను. ఇది నమ్మదుగనది కాదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. 12 వ తేదీ సోమవారమునాడు పుదయము 9 గంటలకు లంచము పుచ్చుకొనుట కొక వెద్యయ్యద్యోగి యొక సంకేతి కస్థలమునకు వచ్చునని కంట్రాక్టరు చెప్పెను.

అందుపైని ఆనోజు ఆజేత ఆధ్యక్షుడును విజయ కృష్ణబోసు, డి. సి. ఘోషగార్లును ఆ సంకేతముననుకేగి యొక చీకటిగదిలో దాగియుండిరి. తలుపులు కిటికీ లన్నియును మూయబడెనుగాని ఒక తలుపును రంధ్రముమాత్ర ముంచబడెను. దానినుండి వారు బాచుమండిరి. మరెవ్వరిగంట కచటికా వెద్యయ్యద్యోగి వచ్చి 300 రూపాయలు లంచము పుచ్చుకొని తనయిబారు (వెంట్రుం) జేబులో నాకోట్లు నుంచుకొనెను. దాని నానుగ్రును గుప్తముగ చూచిరి.

ఆ యుద్యోగి గుమ్మము దాటగానే బాబు విజయ కృష్ణ బోసుగా రతని కడకేగి నోట్లును వైకి తీయుచుని అడిగెను ఆయుద్యోగి నివ్వోదోయి వాడించసాగెను. అంతలో తక్కిన వారిద్దరునుగూడ నచటి కేగిరి. నోట్లు నిచ్చుని అధ్యక్షు డడిగెను. తనయొద్ద నోట్లు లేవని యుద్యోగి చెప్పెను. తాము స్వయముగా చూచితిమని వారు ముప్పును చెప్పగా నతడు పిడివాద మునకు దిగెను. నోట్లు తనయొద్దనున్న నాను చూపించనిచెప్పి తటాలన మోటారుకారులో నెక్కి బండి పోనిమ్మని ద్రోక రుతో చెప్పెను. బోసుగారు బండి నాసి అతనిని పోలీసులకు వశ పరుప ననుమతింపవలెనని అధ్యక్షుడిగెను. అధ్యక్షుడు సంకేయ చెను. బోసుగా రాయుద్యోగిబండిలో నెక్కిను. ఉద్యోగి ద్రో కరునుతోనిచేసి తానే బండిని కడువేగముగ నడిపించ సాగెను.

నీవు బండిని నిలుపక పోయిన నేను కేకలుచేసి నిన్ను పోలీసులకు వశపరచెదనని రామమోహన గ్రంథాలయము వద్ద బోసుగా రాయుద్యోగి తో నిష్క్రమణగా చెప్పెను. అంతటిజడిసి ఆ యుద్యోగిబండిని నిలిపెను. పిచ్చుట బోసుగారి ఆజ్ఞానుసారము యుద్యోగి చక్రమువైపుండి చేతు లను కడల్చుకుండ నాచూచియులగుండ బండిని నడిపెను. ఉద యము 10-20 వేళకు బండి మూసినిపించు ప్రధానకార్యాలయ మును చేరినది. అధ్యక్షుడును ఘోషగారునుగూడ నపుడే అచ టికి వచ్చిరి.

ఉద్యోగివై లంచపు నేరమును మోపిరి. తాను కంట్రాక్టరు కు 15 లో జులక్రితము 400 రూపాయలు బ దులిచ్చితినియు దాని బాబకు 300 రూపాయల నానాడు కంట్రాక్టరు తనకు తీర్చిననియు వాయుద్యోగి చెప్పెను. ఆయుద్యోగిని సస్పెండుచేసిరి. ఆ మధ్యాహ్నమే అత డు రాజీనామాను పంపెను (న్యూ ఎంపైరు).

వదిలిచూచుట! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతావత్రిములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. బోకామయనూర కస్తూరిమాత్రలచే గుణములు నాకును నానందకు వచ్చు కొనుటకు అతిక్రమీకరముగ నున్నది.
 2. కె. విశ్వానాథ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాక్లబారుబిధి రంగూను, బర్మా.
- బోకామయనూర కస్తూరిమాత్రల జనులకు గలుగు సకలవిధ బోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును.
- 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు చూపు 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు శాస్త్రము. మొదలు చుర్యలము, మరపు, తలనేడిమి, మలబద్ధకము, అకలితకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలబోగము, స్వప్నస్థలనము, శిశుస్థలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును కలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల శాస్త్రముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

మధ్యగతునిపు:—మీ కాతాదారుల సౌకర్యార్థమై నాగుకొనుటచే మద్రాసు, నెం 881 రెంబు శెట్టిబిధిలో మా ప్రాంచిని తెరచియున్నాము. తక్షణ ఎల్లరు ప్రోత్సాహ మొనగ కొరడము. వి. సి. ఆర్థుల మద్రాసు ప్రాంచినుండి తంతువడపు.

(301-594) పాశ్చాత్య వెంట్రాచల వండితులు శ్రీశీతారావువ వైద్యశాల మైసూరు.

మడకనీర వార్తలు

[టి. శివశంకరంపెట్లగారు యం. యల్. సి.]

పోస్టేజి

పోస్టులు ఛార్జీలు అధికము చేయబడినవి. అప్రకృతుముగ విధింపబడుచున్న యాపన్నును ప్రజలు ఓర్పుతో భరించుచు న్నారు. పన్ను చెల్లించువానికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కొంచెము సహాయము చేయవచ్చును. ప్రస్తుతము ప్రాతకర్ణు అజాతు అస్థులకునున్నవి. వీటికి బదులు కర్ణులు ఉపయోగించుటకు వీలగువిధమున కెడ్రోకర్ణు ప్రభుత్వమువారు తయారుచేసి వాటిని ఒక అజాతు అమ్మిన కొంచెము లాభకరముగ నుండగలదు. ఇదేవిధమున కెడ్రోకర్ణు కర్ణులను తయారుచేయుట యుక్తము. ఇట్లు చేసిన పోస్టుగార్జీలు అధికము చేయుటచే కలిగిన ఇబ్బందులను కొంతవరకైనను ప్రజలు మరచెదరు. సామ్రాజ్య కాసనసభ్యులైనరై:ను యావివయమై తిర్మానమునుప పాదించుటయుక్తము.

జైవబాధ

ఈ తాలుకా యందు కడచిన సంవత్సరము జైవము సంభవించినది. ఈతాలుకా దక్షిణ భాగము నందు పోకచెట్లు మొకాయచెట్లు విస్తారము. అందుచేతనే యీ జిల్లా ఉద్యానవన మని యీ తాలుకాకు ప్రఖ్యాతి గలదు. అకటిలేక అను గ్రామముగ 800 ఎకరముల నిండ యీ చెట్లయ్యున్నవి. గడ్డములులే నందున సకము చెట్లు నశించినవి. మిగిలిన సకము నశింప నున్నవి. అచ్చట రైతులు నానందకు వచ్చి యావివయమై ఏమైనను జేయవలయునని నన్ను కోరిరి. సమీపమున ఒక చెరువున్నదనియు, దానిని రేపేరు చేయుటకు 1500 రూప్యములు కావలయుననియు, చెక్కువు రిపేరు చేసిన చెట్లకు నీరుదొరకి అవి నశింపక చక్కగ వృద్ధి చెందునని వారు చెప్పిరి. ఇది మిగుల శ్రేష్ఠ మగు సలహాయని నేను నమ్ముచున్నాను. ఈవిషయమై రెవిన్యూ అధికారులు అలోచించి ఉచిత మగువిధమున పనిచేయుట ఆవసరము, లాభకరము.

గోసంరక్షసమితి, ఏలూరు

ఆంధ్రపత్రిక వ్యాసము చిత్రించి, గోపాలపురం య ప్లేటు జమీందారు, మ-రా-రా-శ్రీ, శ్రీరాజా శ్రీపులపాటి వెంకట విజయగోపాల రాజుగారు ఇరుకది గోవులకు పులవలు, తవుడు, గడ్డి, బావనిమ్మ త్రం వివ్యయనకు, ధాన్యముకొండ రు 11 పరకొండు రూపాయలు, విజయనగరంనుంచి పంపిన మజియా ర్దురు, నిన్నటిదివం (16 జూన్) చేరినదని, సంకలనముతో తెలియబర్చుచున్నాము. ఇందుకు వారు కందనీయులు.

కుభకార్యముల సందర్భమున, కట్టుచులు

లగడపాటి వేంకట నాగభూషణంగారు (దొమ్మ గూడెం) రు 5, పోలిశెట్టి నారాయణరావుగారు, కొమారుడు బారాసల సందర్భమున రు 5, నున్న మల్లయ్య కొట్టిగంగారు రు 5, కొండూరి రామయ్యగారు రు 5 లు, పోలిశెట్టి నాగభూషణంగారు (పవనపేట) రు 5, గుట్టా శ్రీరాములుగారు రు 8 (పవనపేట) వెంసి యిరవై ఆరు రూపాయలు, గడ్డినిమ్మ త్రం ధర్మము యిచ్చివారని, సంకలనముతో వందనములు తెలియపర్చు చున్నాము—ఒక సభ్యుడు.

అత్త మూరు

మహాపవిత్రవంతమగు శుద్ధభద్దరు వివాహము

ఈవారమునందు మా అత్తమూరు గ్రామములో శ్రీమాన్ జిల్లాని చక్రవర్తుల జగన్నాథమృగారు తమకుమార్తె వివాహమును మిక్కిలి శుభప్రదముగా జేయించివారు. వివాహకాల మం దుపయోగించిన బట్టలన్నియు—వె డ్డిపీటలమీది అంగ వస్త్రములు; కధూరుల వధువర్గములు; బంగమిత్రాదుల కిచ్చిన బహువతులు—నమూ వేయిరూపాయలవస్త్రములు. శుద్ధభద్దరునే యుపయోగించివారు. ఇం హుతుకు ఖద్దరు నుపయోగించి యెఱుంగని యాస్థాంతములందలి పోరొహితులు, పడితులు, స్త్రీలు మున్నగువారు తొలిసారి ఖద్దరు నుపయోగించి దాని పరిశీలన ప్రాత స్త్రయమును కనుగొనెల్లిరి. శుభ కార్యములగు పవిత్రవంతమగు ఖద్దరేకాని దాస్యవిషయగు విదేశపుగుడ్డ యెంతమాత్రము నుపయోగింపకుండుదురను, ఊరే గింపునయమందు పిల్లలు దేశభక్తిపూరితము లగు జాతీయ గీతములు పాడుటయు చూచుటవలన గ్రామమందలివా అసహాయోద్యమతత్వము చాల వరకు బోధపడినది. వీరుచేసిన యీ సత్కార్యము చుట్టుప్రక్కలగ్రామములకే గాక యనేక జిల్లాలవారికి గూడ మార్గదర్శకమై యుండుట మిక్కిలి శ్రేయస్సనియును.

ఈకుభకార్యము శుద్ధభద్దరు బట్టలతో నింత కట్టుదిట్టముగా జరిపించుటకు ప్రోత్సాహకర్తలైనవారు ఈప్రాంతము లందు ఖద్దరు ప్రచారము చేయుచున్న శ్రీమాన్ ముదుంబ నరసింహాచార్యులు గారు ఈయన మండపేట గవర్న మెంటు బాలికా పాఠశాలనుండి క్రిందట డిశంబరునెలలో క్రమ యుపాధ్యాయత్వమునను రాజీనామా యొగిసారు. అప్పటినుండియే వారు భార్యార్థరై లిరువురును పులవకారములు సాధ్యమై నంతవరకు వర్జించి మధ్యాహ్న మొక్కసారి మాత్రమే పాటక కావోగము భుజించుచు ఉదయ సానుంకాలములు కేవలఘోషములు మాత్రమే తీసికొనుచు మిక్కిలి పట్టుదలతో ఖద్ద్ర ప్రచారము చేయుచున్నారు. “ఖద్దరే తాంకమంత్ర” మనీ గాంధీ మహాత్ముని సంకేతము ననుసరించి కార్యాచరణ మొనర్చుట కిట్టిఖద్ద్ర ప్రచారమునకు మించిన దేశసేవ మరొకటి యుండబోవ దనుట నిస్సంశయము. వివాహాది శుభకార్యముల యందు శుద్ధభద్దరునే యుపయోగింప జేయుటకు దేశభక్తులైట్టు పిరి రితి నే మిక్కిలి పట్టుదలతో పనిచేసి ఖద్దరు వ్యాపకమునకే తోడ్పడుదురట్లు భగవంతు డనుగ్రహించుగాక!

చిలకమట్టి రంగారావులు.

చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ శ్రీలసభ-యదరాసు

1922 సం॥ జూన్ నెల 11-వ తేదీ ఆదివారము 8 గంటలకు తండయూరుపేటలో చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ ద్వితీయ కాన్ఫరెన్సు పరిచియందు అచ్చట హాజరై యుండిన సారీయణులందరు సభ చేరిరి. శ్రీమతి ఒమందూరు, రంగమ్మగారు అగ్రాసము వహించిరి. సుమారు 20 గురు సభ్యురాలకు హాజరైరి. దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడినది. నెల్లూరునుండి విచ్చేసిన శ్రీమతి మతం లక్ష్మయ్యగారు సభాసమావేశోదేశమును సభ్యురాలందకు వెల్లడిచిరి. చెన్నరాజధానిపత్తుమన స్వబాతిశ్రీలకొఱుట చాత్రాద శ్రీవైష్ణవశ్రీలసభ యను పేటి ఒక సంఘము స్థాపింపబడినది. శ్రీమతి మధురాంతకం మంగమ్మగారు కార్యదర్శినిగా నెన్నుకొనబడిరి. 16 సం॥ ములకు వెల్లడినవయస్సు గల స్వబాతిశ్రీలందరు సభ్యురాలంద్రుగా చేరనక్కలు. ఇవి మున్నగు తీర్మానములు జరిగినవివృట దైవ ప్రార్థనతో సభ కలిసినది.

2. మజల 18-6-22-వ తేదీ శ్రీమతి తిరుకోటియూరు కేదమ్మగారి యాజమాన్యమున సమావేశమై స్వబాతిశ్రీధర్మమును గురించి శ్రీమతి మతం లక్ష్మయ్య, మధురాంతకం, మంగమ్మ, పురుచ్చేరి, మంగమ్మ గార్లు పాతికత్వముగురించియు ఉపన్యసించి సభావశ్యకతను వెల్లడి జేసిరి. సుమారు 150 గురు సభ్యురాలకు హాజరైరి. దైవప్రార్థనతో సభ కలిసెను.

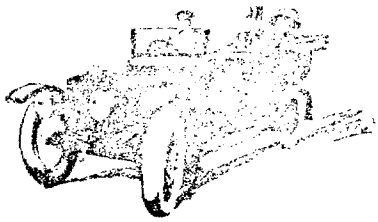
3. తరువాత 16-6-22 వ తేదీయందు కృత్తియసమావేశమయెను. శ్రీమతి శ్రీరేకం కనకమ్మగారు చేర్పణగా నుండిరి. సుమారు 50 మంది హాజరయిరి. మ. మంగమ్మగారు కేలోపాఖ్యానము గుఱించి ఉపన్యసించిరి. భూతపురి పంకజమ్మగారు శ్రీవిద్యగుఱించి ఉపన్యాసము చదివిరి. సంకత్పరమునకు 1. మందురాంతకం మంగమ్మ, 2. కరంజిరి మంగమ్మ, 3. మతం లక్ష్మయ్య, 4. కూటం మంగమ్మ, 5. రాంబాళి యతిరాజమ్మ, 6. ఆర్కాటు అంబుజమ్మ, 7. యతిరాజం చెల్లమ్మ, 8. తిరుస్సోల అమృతమ్మ, 9. తిరునీర్మల పద్మావతియమ్మ, 10. కళేశపాకం పంకజమ్మ, 11. రామనాథపురం యతిరాజమ్మ, వీరు 1 రూపాయలకును చందాచెల్లించి సభ్యురాలంద్రైరి. శ్రీమతి కలకపాకం పంకజమ్మగారు, కోకాళికారిజిగ నెన్నుకొనబడిరి. అగ్రాసనాధిపురాలికిని సభ్యురాలంద్రును వందసోపచారములు సమర్పించి దైవప్రార్థనతో సభ కలిసినది.

మతం లక్ష్మయ్య.

గోల్డ్ కంపెనీ వారి ప్రేమితుల సామాన
వెల్డెటో, ప్రాసోట్టు మొదలగు వాటి
మీద ప్రేమితుల వేసిన రిజిస్టరు ఉత్త
మలూ మాదిరి స్థుతులుగా కనుపడును.
రూ. 1-2-0. గోల్డ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

గాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయల
కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా
తయారై స్ట్రెఫ్లికెట్టు గవర్నమెంటు లైసెన్సు
పొందగలరు. బస్ దొరకును, భోజనమునకు నెల
1-కి రూ 16 లు చొప్పున కార్పించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1001, Kilpauk Madras.

(3081) "కత్తికట్టులు"

వెదకత్తి కట్టి నడము పొడుగు గలవి. సగనైనవి
1-కి రూ 4-8-0
దేవుని కొనుపానికి బిడిటి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చులతో
మలయువారు ఆర్డరుతో బిడిరూపాయి ఆద్యున్న
పంపవలెను. పి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కట్టన్న అండ్ లాక్ మేకర్స్ బాం.
పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
టెలిగ్రాఫిక్ ఆడ్రెసు: "ఇండిస్ట్రీస్" పెద్దాపురం

బట్టోపుష్ప సారము

ఇది మంచి నువానగల అత్తరు, 1-2 చుక్కలు నైన
చల్లించుట అనేక పుష్పముల వాసనను గుప్పించి కొట్టుమం
డుటయే గాక దేహమునకు చల్లదనమును ఆనందమును గలిగిం
చును—రూ 8, ఖరీదుకు రాదగిన నువానన తలనూనెలను
2-0-0 ఖరీదుగల యీ $\frac{1}{4}$ బోన్న సీసాతో నులభముగా
మీకే చేసికోవచ్చును. (8851-4)
 $\frac{1}{4}$ బోన్న సీసా రూ 2-0-0; $\frac{1}{4}$ బోన్న సీసా రూ 1-2-0.
 $\frac{1}{8}$ (ద్రాము) సీసా 1 కి రూ 0-10-0.
ఎన్నిటికైనా వి. పి చార్జీ రూ 0-5-0.
పి. జి. ఎ. అంపు కంపెనీ, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ప్రసిద్ధ వైద్య గ్రంథములు 25-6-22 వరకు మాత్రమే సగము వెలలు

1. ప్రసిద్ధ ఆంగ్లేయ ఔషధ యోగములు.

"...ఈ పుస్తకము సాయమున ఏమాత్రము ప్రాథమిక ఆంగ్ల వైద్యజ్ఞానముగల వారైనను
తమంత తాము ఔషధములను సిద్ధముచేసికొన గలరని నమ్మకము." ఆంధ్రపత్రిక.

అసలు వెల రూ. 1-0-0; సగము వెల రూ. 0-8-0

(104)

2. శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని ఆరోగ్య దర్శని.

ప్రకృతి చికిత్సను గూర్చిన జగత్ప్రసిద్ధ గ్రంథము
అసలు వెల రూ. 0-12-0; సగము వెల రూ. 0-6-0. పోస్టకర్చులు వేరై యుండును.

నేతు బ్రదర్స్, మైలాపూరు, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

భృగువతి

బహుశక్తిరములుగ నునుజుల మాత్రమే మాధ్యమునుండి చీమువరే ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల తెగ, పచ్చ తెగ గ క్షతెగ నీరు
చురుకు నాశ్రమము మాత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మాత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు నరములు
లిగి దీయుట మాత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల శ్మశ్మికి సామాన్యములను మొదలంట
నిక ర్తితయను, మరియు నూతనముగ సంభవించిన శ్మశ్మికిములను! 48 గంటలపుగ గుణమును బొందించును. మాత్రనాశమును.
రక్తితి (అనగా మాత్రపుత్తితి) కుభ్రపరచి నరములకు ఆధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడి 1-కి రూ. 1-12-0
స్వాగించు మరియు, పోస్టేజీ వస్త్రాలు వేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల బాపితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.
అయుర్యేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారపుర విధి, మద్రాసు. తంతిల్ ఆడ్రెస్:—పండిట్, మదరాసు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

19, హరిన్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల

డాక్టరు వి. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్

గారి చేస్థాపించబడినది.

ఒక అణ్ణాంపును పంపినవారికి మా క్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

ఆంగ్ల, తెనుగు, అరవభాషలలో క్యాటలాగులు గలవు.

(3166)

అయుర్యేద ఔషధాలయము

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నెందిన (219)

హిందూ సానమందు స్థాపించబడియుండు

స్థాపితము 1881 సం॥

అత్యంత నిగ్రహ ఔషధాలయము కోరి (వాయు
వాండ్లకు ఆయురారోగ్యభివృద్ధి వర్ధిల్లు ఒక
గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరకనే
ఉచితముగా పంపుచున్నాము.

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన

లోకల్ ఏజెంటు ఇండియన్ ఇండిస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
చైవాబారు రోడ్డు

ఆతంగనిగ్రహ ఔషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

కుష్టు రోగ నివారణి

యోగ్యతాపత్రములు (878)

కుష్టురోగములు నివారణ కావను ఆచూకముతో వ్యా
ధి యేల వృద్ధిపరచుకొనెదరు? ఈను 18 సం॥ర ముల నుంచియు
వాస్తవీ హితులు కొందరు 5, 6 సం॥ర ముల నుంచియు, కుష్టుము
పుర్వజ్ఞానములేని నుచ్చూ, పొడలు (Coloured spots)
మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. వీరి "కుష్టురోగనివారణి"
నేవించి రోగవిముక్తులమై చాలనుఖముగా యున్నాము.

N. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంఠేరు కృష్ణాజిల్లా
ఆస్థానక కుష్టురోగములను, కుదురుపుటలో దీనినిమించి ఏ వ్యా
ధియు లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి రూ 116 లు
బహుమానము "మా కుష్టురోగనివారణి" ఖరీదైనది మాయ కుష్టు
రోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. జాగ్రత్త. ఒక నెల
దినములకంటె అధికముగా పరిపడుచుండు డెబ్బా రూ 6-0-0
ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

(8888-878)

కోర్తపేటపోస్టు (గోదావరి జిల్లా)

బహుమోదము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మూలబిడ్డ
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాఘణాచార్య శ్రేణవతి,
(8198) 27, చిశాబాదురోడ్డు, మదరాసు.

గొప్ప తగ్గుదల? జాతకరత్నము అర్థమిది?

PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సువ
త్సర ఫలితములను క్యాల్క్యులేషన్ రీడింగుతో సహా యెన్ని సువ
త్సరములకైనా జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే
తమంత తాము వ్రాసికొనగలరు ధనము, సంతానము ఆయు
రారోగ్యము మున్నగు దౌర్బాగభావములతో మీ మీ జాతక
ములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు.
దీనివెల రూ 2-0-0, నెలాఖరుగా కొనుపానికి 1-0-0 మాత్రమే
(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖరీకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గో
దావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల
వారికి, హెచ్చరిక.

మా స్వంత సడలవిదాన కంగ్రానునంది. టేకు కలప
తెప్పించుటచే చతుకగా ప్రశస్తమైన, టేకుమానులు
కమ్ములు, దూలములు, రవుసుకుండ్లు చిల్లరగానున్న,
వర్తకులకు టోకు ధరలకున్న విక్రయించు చున్నాము.
చెన్నపట్టణం కేటకం టేకు కట్టు తక్కువ, రయలు
చార్జీలు కూడా తక్కువగా నుండును, కావలెన్ని వారు,
ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపినివారికి

టేకు కలపనర్తకులు, కాకినాడ.